

ОПШТИНА РУМА

**ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ
УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ
ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ
НАСЕЉЕНОГ МЕСТА МАЛИ РАДИНЦИ**

Фебруар, 2016. године

ЈАВНО УРБАНИСТИЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ "ПЛАН" РУМА

**ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ
УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ
ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ
НАСЕЉЕНОГ МЕСТА МАЛИ РАДИНЦИ**

НАРУЧИЛАЦ ИЗРАДЕ ПЛАНА : ОПШТИНА РУМА

Носилац израде плана: ЈУП "ПЛАН" РУМА

ДИРЕКТОР ЈУП "ПЛАН" РУМА : МИЛКА ПАВЛОВИЋ, дипл.инж.

Одговорни урбаниста: МИЛКА ПАВЛОВИЋ, дипл.инж.

Обрађивач: ТАЊА КОВАЧЕВИЋ дипл.инж.арх.

Сарадници: ПЕТАР ЂУРИЧИЋ, дипл.инж.ел.
ДРАГАН ФИЛИПОВИЋ, дипл. инж.грађ.

Рума, Фебруар, 2016. године

ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ САДРЖИ:

УВОД	1
1. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	
1.1 ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ ОД УТИЦАЈА НА ПЛАНСКО ПОДРУЧЈЕ	3
1.2 ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПЛАНСКОМ ПОДРУЧЈУ	9
1.3 КАРАКТЕРИСТИКЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ПРОСТОРА, КОЈИ МОЖЕ БИТИ ИЗЛОЖЕН НЕГАТИВНОМ УТИЦАЈУ	18
1.4 РАЗМАТРАНА ПИТАЊА И ПРОБЛЕМИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПЛАНУ ИЛИ ПРОГРАМУ	20
1.5 ПРИКАЗ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА КОЈА СЕ ОДНОСЕ НА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПЛАНУ И ПРОГРАМУ	20
1.6 РЕЗУЛТАТИ ПРЕТХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА БИТНЕ СА СТАНОВИШТА ЦИЉЕВА И ПРОЦЕНЕ МОГУЋИХ УТИЦАЈА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	20
2. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА	
2.1 ОПШТИ ЦИЉЕВИ	23
2.2 ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ	23
2.3 ИЗБОР ИНДИКАТОРА И ПРОЦЕНА УТИЦАЈА	24
3. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА И МЕРЕ СМАЊЕЊА НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	
3.1 ПРИКАЗ ПРОЦЕЊЕНИХ УТИЦАЈА ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА ПЛАНА И ПРОГРАМА ПОВОЉНИХ СА СТАНОВИШТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ СА ОПИСОМ МЕРА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ И ОГРАНИЧАВАЊЕ НЕГАТИВНИХ И УВЕЋАЊЕ ПОЗИТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	27
3.2 ПОРЕЂЕЊЕ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА ПЛАНА И ПРОГРАМА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА ОПИСОМ МЕРА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ И ОГРАНИЧАВАЊЕ НЕГАТИВНИХ И УВЕЋАЊЕ ПОЗИТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	28
3.3 ПРИКАЗ ПРОЦЕЊЕНИХ УТИЦАЈА ПЛАНА И ПРОГРАМА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА ОПИСОМ МЕРА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ И ОГРАНИЧАВАЊЕ НЕГАТИВНИХ, ОДНОСНО УВЕЋАЊЕ ПОЗИТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	29
3.4 НАЧИН НА КОЈИ СУ ПРИ ПРОЦЕНИ УЗЕТЕ У ОБЗИР ЧИНИОЦИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ (ВАЗДУХ, ВОДА, ЗЕМЉИШТЕ, КЛИМА, ЈОНИЗУЈУЋЕ И НЕЈОНИЗУЈУЋЕ ЗРАЧЕЊЕ, БУКА И ВИБРАЦИЈЕ, БИЉНИ И ЖИВОТИЊСКИ СВЕТ, СТАНИШТА И БИОДИВЕРЗИТЕТ, ЗАШТИЋЕНА ПРИРОДНА ДОБРА, СТАНОВНИШТВО, ЗДРАВЉЕ ЉУДИ, КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКО НАСЛЕЂЕ, ИНФРАСТРУКТУРА, ИНДУСТРИЈСКИ И ДРУГИ ОБЈЕКТИ И ДРУГЕ СТВОРЕНЕ ВРЕДНОСТИ)	44
3.5 НАЧИН НА КОЈИ СУ ПРИ ПРОЦЕНИ УЗЕТЕ У ОБЗИР КАРАКТЕРИСТИКЕ УТИЦАЈА: ВЕРОВАТНОЋА, ИНТЕНЗИТЕТ, СЛОЖЕНОСТ/РЕВЕРЗИБИЛНОСТ, ВРЕМЕНСКА ДИМЕНЗИЈА (ТРАЈАЊЕ, УЧЕСТАЛОСТ, ПОНАВЉАЊЕ), ПРОСТОРНА ДИМЕНЗИЈА (ЛОКАЦИЈА, ГЕОГРАФСКА ОБЛАСТ, БРОЈ ИЗЛОЖЕНИХ СТАНОВНИКА, ПРЕКОГРАНИЧНА ПРИРОДА УТИЦАЈА), КУМУЛАТИВНА И СИНЕРГИЈСКА ПРИРОДА УТИЦАЈА	45
4. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКИХ ПРОЦЕНА НА НИЖИМ ХИЈЕРАРХИЈСКИМ НИВОИМА И ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОЈЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	48
5. ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ (МОНИТОРИНГ)	
5.1 ОПИС ЦИЉЕВА ПЛАНА И ПРОГРАМА	49
5.2 ИНДИКАТОРИ ЗА ПРАЋЕЊЕ СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	49
5.3. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА	50
5.4 ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЈАВЕ НЕОЧЕКИВАНИХ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА	51
6. МЕТОДОЛОГИЈА ИЗРАДЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	
6.1 ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ	55
6.2 ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	56
7. ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА, ОПИС РАЗЛОГА ОДЛУЧУЈУЋИХ ЗА ИЗБОР ДАТОГ ПЛАНА И ПРОГРАМА СА АСПЕКТА РАЗМАТРАНИХ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА И ПРИКАЗ НАЧИНА НА КОЈИ СУ ПИТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ УКЉУЧЕНА У ПЛАН И ПРОГРАМ	58
8. ЗАКЉУЧАК	60

ГРАФИЧКИ ПРИЛОЗИ

ИЗВОДИ ИЗ ПЛАНОВА:

1. ГРАФИЧКИ ПРИЛОГ БР. 1 - ПРОСТОРНИ ПЛАН ОПШТИНЕ РУМА РЕФЕРАЛНА КАРТА БР. 1 - ТУРИЗАМ И ЗАШТИТА ПРОСТОРА
2. ГРАФИЧКИ ПРИЛОГ БР. 2 - ПРОСТОРНИ ПЛАН ОПШТИНЕ РУМА РЕФЕРАЛНА КАРТА БР. 3 - ТУРИЗАМ И ЗАШТИТА ПРОСТОРА

НАЦРТ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА:

3. ГРАФИЧКИ ПРИЛОГ БР. 3 - ПЛАН НАМЕНА ПОВРШИНА
4. ГРАФИЧКИ ПРИЛОГ БР. 4 - МОГУЋИ НЕГАТИВНИ УТИЦАЈИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

ТАБЕЛЕ И СХЕМЕ

Табела 1.1. Списак прибављених услова и сагласности од надлежних предузећа.....	12
Табела 1.2. Списак прибављених услова и сагласности од надлежних предузећа.....	12
Табела 1.3. Списак прибављених услова и сагласности од надлежних предузећа.....	12
Табела 1.4. Списак прибављених услова и сагласности од надлежних предузећа.....	12
Табела 1.5. Списак прибављених услова и сагласности од надлежних предузећа.....	12
Табела 1.6. Списак прибављених услова и сагласности од надлежних предузећа.....	21
Табела 1.7. Индикатори и процена утицаја.....	24
Табела 1.8. - Планска решења за која се врши процена утицаја.....	29
Табела 1.9. Граничне вредности емисије за комерцијална возила масе $\geq 3,5t$ са дизел агрегатима у ЕУ (ЕУРО стандарди).....	34
Табела 1.10. Аероалергене биљке.....	35
Табела 1.11. Највиши дозвољени ниво буке.....	35
Табела 1.12. Меродавни нивои за услов слободног простирања буке и потребних растојања за достизање граничне вредности.....	36
Табела 1.13. Број противпожарних приступа у зависности од врсте објеката.....	41
Табела 1.14. Могући кумулативни и синергијски ефекти.....	45
Табела 1.15. Програми праћења стања животне средине.....	52
Табела 1.16. Поступак израде Плана и Стратешке процене утицаја.....	60
Табела 1.17. Посебни циљеви Стратешке процене и избор индикатора.....	61
Схема 1- Општи методолошки поступак за припрему Извештаја о стратешкој процени.....	56
Схема 2- Процес израде Стратешке процене и Плана генералне регулације.....	59

УВОД

Стратешка процена утицаја је процес који приказује утицај планског документа на животну средину. Како би се обезбедила заштита животне средине, у току израде Плана уводи се Стратешка процена утицаја на животну средину којом се сагледава простор Плана и решење Плана и са аспекта заштите предлаже мере и решења којима ће на оптималан и рационалан начин бити остварена заштита животне средине.

Изради Стратешке процене утицаја Плана генералне регулације насељеног места Мали Радинци на животну средину приступа се на основу Одлуке о изради која је објављена у “Службеном листу општина Срема”, бр. 29/14.

Поред одлуке правни основ за израду Стратешке процене су:

- Закон о заштити природе (“Службени гласник РС”, бр. 135/04);
- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину (“Службени гласник РС”, бр. 135/04, 88/10).

Извештај о стратешкој процени утицаја Плана генералне регулације насељеног места Мали Радинци на животну средину састављен је из следећих поглавља:

1. Полазне основе
2. Општи и посебни циљеви стратешке процене и избор индикатора
3. Процена могућих утицаја са описом мера предвиђених за смањење негативних утицаја на животну средину
4. Смернице за израду стратешких процена на нижим хијерархијским нивоима
5. Програм праћења животне средине у току спровођења плана (мониторинг)
6. Коришћена методологија и тешкоће у изради
7. Начин одлучивања
8. Закључци

Основна питања заштите животне средине која се разматрају у току израде стратешке процене су:

- заштита ваздуха, дефинисање мера за спречавање и смањење утицаја од постојећих и планираних активности и делатности;
- заштита квалитета површинских и подземних вода, изградња насељске инфраструктуре за одвођење и пречишћавање отпадних вода, изградња водонепропусних јама за осоку, ђубрењаке и сл. на појединачним имањима, рационална потрошња воде;
- заштита и очување земљишта, рационално коришћење земљишта, санација и рекултивација деградираних површина, подизање нових и заштита постојећих заштитних појасева и ветрозаштитних појасева,
- заштита здравља и унапређење квалитета живота, подразумева смањење ризика по здравље унапређењем опремљености комуналном инфраструктуром и подизањем нивоа комфора и стандарда живота;
- смањење појаве ризика од удеса и елементарних непогода, дефинисање мера за смањење ризика од удеса при транспорту, складиштењу и руковању опасним материјама, пожара и сл.

Ради обезбеђивања заштите животне средине и унапређења одрживог развоја неопходна је и примена основних начела заштите животне средине, као што су:

- начело интегралности. Државни органи, органи аутономне покрајине и органи јединице локалне самоуправе треба да обезбеде интеграцију заштите и унапређења животне средине у све секторске политике спровођења

међусобно усаглашених планова и програма и применом прописа кроз систем дозвола, техничких и других стандард и нормативе, финансирањем, подстицајним и другим мерама заштите животне средине.

- начело превенције и предострожности, где свака активност мора бити планирана и спроведена на начин да: проузрокује најмању могућу промену у животној средини; представља најмањи ризик по животну средину и здравље људи; смањи оптерећење простора и потрошњу сировина и енергије у изградњи, производњи, дистрибуцији, експлоатацији и употреби; укључи могућност рециклаже, спречи или ограничи утицај на животну средину на самом извору загађивања. Начело предострожности оставрује се проценом утицаја на животну средину и коришћењем најбољих расположивих и доступних технологија, техника и опреме.
- начело очувања природних вредности. Природне вредности користе се под условима и на начин којима се обезбеђује очување вредности геодиверзитета, биодиверзитета, заштићених природних добара и предела. Обновљиви природни ресурси користе се под условима који обезбеђују њихову трајну и ефикасну обнову и стално унапређивање квалитета.
- начело одрживог развоја. Одрживи развој је усклађен систем техничко-технолошких, економских и друштвених активности у укупном развоју у којем се на принципима економичности и разумности користе природне и створене вредности. Одрживи развој остварује се доношењем и спровођењем одлука којима се обезбеђује усклађеност интереса заштите животне средине и интереса економског развоја.
- начело информисања и учешћа јавности. У остваривању права на здраву животну средину свако има право да буде обавештен о стању животне средине и да учествује у поступку доношења одлука чије би спровођење могло да утиче на животну средину.

Ради одговарајуће заштите животне средине у току израде Плана генералне регулације насељеног места Мали Радинци уводи се стратешка процена утицаја на животну средину којом се обезбеђују услови за интегрисање заштите животне средине у фазе и решења израде Плана. Стратешка процена као комплексан и целовит поступак сагледава простор планског подручја (планирано грађевинско подручје насеља Мали Радинци) са аспекта заштите и предлаже мере и решења којима ће на оптималан и рационалан начин бити остварена заштита животне средине.

1. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

1.1. ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ ОД УТИЦАЈА НА ПЛАНСКО ПОДРУЧЈЕ

Планска документација и други развојни планови од утицаја на плански простор односно планирано грађевинско подручје чине:

1.1.1. ПРОСТОРНИ ПЛАН ОПШТИНЕ РУМА

Просторни план општине Рума је стратешки плански докуменат који је основ за просторно уређење територије општине Рума.

У овом тексту дати су основни изводи из Просторног плана који се непосредно или посредно односе на територију К.О. Мали Радинци, циљеве развоја и заштите животне средине, за који се израђује План генералне регулације.

Општи циљеви развоја подручја општине Рума проистичу из усвојених циљева и опредељења просторног развоја Републике, подручја Фрушке горе (северни део општине) и специфичности подручја општине у просторно-функционалном смислу и подразумевају:

- постизање рационалне организације и уређења простора, усклађивањем његовог коришћења са могућностима и ограничењима у располагању природним и створеним вредностима и са потребама дугорочног социјалног и економског развоја,
- обезбеђење просторних услова за реализацију концепта трајно одрживог и уравнотеженог развоја подручја, нарочито у области сфере животне средине, економске и социјалне сфере,
- обезбеђење адекватне превенције, минимизирања, мониторинга и контроле свих облика загађивања,
- дефинисање просторних услова развоја подручја, као дела интегралног управљања у оквиру целокупног система заштите животне средине.

Чињеница да просторно планирање чини незаобилазни корак у стварању услова за реализацију човековог права на здраву животну средину резултирало је дефинисањем следећих основних принципа и циљева израде Просторног плана:

- Просторни план мора да у оквиру свог домена обезбеди услове за заштиту и унапређење животне средине у најширем могућем смислу (елементи природне средине, елементи створене средине, елементи социјалне средине),
- Просторни план мора да делује превентивно у смислу спречавања даље деградације животне средине и раубовања природних ресурса,
- Просторни план мора да кроз одговарајућу намену и организацију простора, пре свега, обезбеди услове за успостављање таквог динамичког стања просторног система који у највећој могућој мери омогућава саморегулацију и репродукцију основних компоненти природне средине.

Као посебни циљеви наводе се:

- планирање и одрживо коришћење природних ресурса, добара и енергије,
- увођење енергетски економичнијих технологија и постепени прелазак на максимално могуће коришћење обновљивих природних ресурса,
- подстицање производње и примене технологије које смањују загађивање животне средине и производњу отпада,

- интеграција заштите животне средине у све појединачне и секторске политике и стратегије развоја,
- заштита посебно вредних делова природе, пејзажних и амбијенталних целина и споменика културе,
- коришћење и заштита подручја, флоре и фауне и предузимање одговарајућих мера за санацију и унапређење деградираних површина, клизишта, лабилних екосистема, шумског и пољопривредног земљишта, воде, ваздуха, водотока и тла.
- подстицање производње и примена технологија које смањују загађење животне средине и производњу отпада,
- максимално могуће смањење, у складу са достигнутим степеном друштвено-економског развоја, свих активности које имају негативне ефекте на природни систем.

Из просторног плана општине Рума преузети су циљеви просторног развоја односно циљеви разврстани по областима.

СТАНОВНИШТВО

Према просторном плану општине Рума основни циљ развоја становништва општине је спречавање даљег погоршања виталних карактеристика популације путем комбинованих мера демографске политике и политике регионалног развоја. У просторном погледу, ради заустављања процеса даље концентрације становништва у централном насељу, утврђују се следећи циљеви:

- задржавање становништва у постојећим насељима (селима) пре свега обезбеђењем просторних услова за отварање нових радних места у њима, односно у радиусу погодном за дневне миграције
- обезбеђење просторних услова за развој секундарних и терцијарних делатности које у првом реду треба да прихвате очекивани трансфер становништва из пољопривреде
- подизање нивоа комуналног и укупног друштвеног стандарда у сеоским насељима чиме би се овом становништву компензирале предности живота у граду.

ПРИВРЕДА

У области привреде потребно је:

- обезбедити услове за равномернији развој општине путем квалитативних промена у сеоским подручјима (бржи економски и социјални развој села, интегрисани развој и уређење села и атара, подизање комуналног и социјалног стандарда, стимулисање и активирање развојних потенцијала сеоских домаћинстава),
- створити мере комплексне заштите и унапређења пољопривредног земљишта као основног развојног ресурса општине,
- у области шумарства обезбедити услове за комплексно коришћење шума при чему треба имати стално у виду основни циљ - заштиту и унапређење укупног простора општине,
- у области индустрије подстицати развој капацитета везаних за локално сировинско залеђе, капацитета који немају негативни утицај на животну средину и капацитета који омогућавају већу запосленост локалног становништва,
- развој трговине базирати на формирању мреже и објеката и стварању понуде која ће, поред задовољења потреба становништва у насељима и викенд зонама, омогућити и снабдевање посетилаца (туриста) на овом подручју,

- у области туризма обезбедити услове за комплексну валоризацију туристичких потенцијала општине (природних и створених), а у првом реду дневну, викенд и празничну рекреацију градског и локалног становништва.

ВОДОПРИВРЕДНА ИНФРАСТРУКТУРА

Основни циљ дугорочног развоја водопривредне инфраструктуре на овом подручју је заштита подземних и површинских вода (квантитативних и квалитативних одлика вода). Остали циљеви из области водопривреде су: сви потрошачи равноправно учествују у расподели воде без обзира на локацију; рационално коришћење вода, а нарочито вода за пиће; приоритет у коришћењу вода има планска рационализација потрошње и виšekратно коришћење вода у технолошким процесима; боља истраженост и коришћење термоминералних вода; побољшање снабдевања водом свих корисника; пречишћавање отпадних вода; санација активних бујичних токова и подручја захваћених ерозијом; ревитализација изграђених и изградња планираних акумулација и искоришћавање њиховог потенцијала; усаглашавање развоја система водовода и канализације са потребама; заштита квалитета подземних и површинских вода, и заштита насеља, индустријских комплекса и пољопривредних површина од спољних и унутрашњих вода.

САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

Као посебни циљеви наводе се: обезбеђење јединственог саобраћајног система на подручју општине Рума, превоз терета усмеравати првенствено на водни и железнички транспорт, а на краћим релацијама само на мрежу основних путних праваца, за превоз путника фаворизовати јавни у односу на индивидуални саобраћај, изналажењем најатрактивнијих начина и средстава за превоз и кретање путника и посетилаца, све елементе саобраћајне мреже ускладити у циљу смањења аерозагађења; негативне утицаје буке и вибрација свести на минимум, спречити визуелно нарушавање амбијената и идентитета простора, основу саобраћајног система подручја општине треба да чине елементи постојеће мреже саобраћајница и саобраћајних површина; трансформацију постојећег система треба вршити етапно, зависно од обезбеђења материјалних средстава и израде студија и истраживачких пројеката развоја односно инвестиционо-техничке документације.

ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРЕ

Обезбедити квалитетну и сигурну испоруку електричне енергије диктирану потрошњом у наредном периоду за све потрошаче на подручју, у потпуности ревитализовати преносну мрежу, обезбедити коридоре за нову преносну мрежу, обезбедити довољно капацитета, реконструисати постојећу 10kV мрежу и изградити нову 20kV у складу са променом трансформације електричне енергије, тако да сва насеља, привредни капацитети у атару и остали локалитети (туристичко-рекреативне намене и др.) буду повазани мрежом од 20kV. Нисконапонска дистрибутивна мрежа, преко које се директно снабдевају сви потрошачи на овом подручју, треба да се усклади са овим променама, изградити нове и реконструисати постојеће трафостанице на 20/0,4kV, у складу са захтевима реконструисане дистрибутивне мреже, у насељима и другим локалитетима у атару изградити квалитетну спољну расвету по захтевима надлежног предузећа, изградња електроенергетске мреже у режимима заштите, мора бити прилагођена условима заштите.

ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОНА И РТВ ИНФРАСТРУКТУРА

Обезбедити потребан број телефонских прикључака за све кориснике, домаћинства у насељима и привредне субјекте, обезбедити мрежу високог квалитета, поузданости и расположивости изградњом јединствене транспортне мреже, заменити дотрајалу опрему и модернизовати мрежу, да би се обезбедило

поузданије и квалитетније функционисање телекомуникационог система и услова за увођење савремених услуга, увести нове телекомуникационе услуге увођењем оптичких каблова у месне мреже, увести мобилне услуге засноване на радио преносу и др.

ГАСОВОДНА ИНФРАСТРУКТУРА

Извршити гасификацију свих насеља на овом подручју.

ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Основни циљеви заштите животне средине су: рационално коришћење природних ресурса, посебно исцрпљивих и делимично обновљивих, санација и унапређење деградираних простора, предузимање превентивних мера у циљу заштите потенцијално угрожених простора, заустављање даље деградације воде, ваздуха и земљишта у насељима и на изграђеним локалитетима ван насеља што подразумева: гасификацију насеља и топлификацију централних и стамбених зона, водоснабдевање насеља, привредних и осталих изграђених комплекса у атару, уз планску рационализацију потрошње воде, посебно воде за пиће, изградњу колектора за регионално прикупљање воде из насеља и станица за пречишћавање, тамо где технолошки и економски услови то дозвољавају, стварање услова за повољан режим коришћења и заштиту подземних вода, заштиту насеља, индустријских комплекса и пољопривредних површина од спољних и унутрашњих вода, савремено управљање комуналним и индустријским отпадом (изградња регионалних центара за рециклажу), контролисану примену хемикалија у пољопривреди, повећање фонда јавног зеленила и повезивање преко атарског зеленила са шумама Националног парка "Фрушка гора" и шумама у јужном делу општине, решавање проблема појаве бујичних вода, поплава и штета у насељу и на комуникацијским објектима, регулисање већих водотока у циљу заштите од поплава (насеља, пољопривредних површина), заштиту и унапређење шума у складу са правцем развоја изворних природних карактеристика, аутохтоне флоре и фауне и аутентичног пејзажа и др.

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА ПРИВРЕДНИХ ДЕЛАТНОСТИ

Основно стратешко опредељење општине Рума представља ревитализација читавог простора општине путем динамичнијег и складнијег развоја привреде, привредне и друштвене инфраструктуре и подизања друштвеног стандарда. На тој основи могућа је реализација знатно вишег нивоа општих услова живота и рада становништва и превазилажење обележја недовољне развијености овог подручја. Постојећи природни, створени, материјални и институционални услови у значајној мери обезбеђују могућност реализације овог основног циља, као и дефинисање основних праваца будућег развоја привреде. Стратешки циљеви и опредељења који представљају оквир за будући развој подручја општине су:

- динамизирање развоја пољопривредне производње у циљу афирмације овог подручја као произвођача здраве хране (ратарство, сточарство, воћарство, виноградарство) и развој агроиндустрије на бази расположивих сировина биљног и животињског порекла, праћен одговарајућим променама у структури производње, повећањем приноса и ефикаснијом организацијом откупа и промета основних производа пољопривреде,
- динамичнији развој индустрије (која ће уз пољопривреду бити основни покретач привредног и укупног развоја општине), а који ће се одвијати у складу са општим смером структурних, организационих и других промена у Републици; будући развој индустрије одвијаће се првенствено кроз валоризацију производних ресурса и диверсификацију постојећих производњи, уз уважавање потреба тржишта и техничко-технолошких иновација, као и кроз развој нових прерађивачких делатности и мањих погона из области агрокомплекса у сеоским насељима општине,

- повећање површина под шумама и ваншумским зеленилом тако да њихове функције (привредна, заштитна, пејсажна, еколошка) дођу до потпунијег изражаја,
- развој мале привреде која, уз приватно предузетништво и самосталне радње, обухвата и широк комплекс делатности које се могу организовати у оквиру постојећих привредних субјеката / предузећа и у сеоским домаћинствима (разне одгајивачке и прерађивачке делатности),
- комплексна валоризација најзначајнијих природних и створених потенцијала туристичке понуде којом ће се обезбедити услови за развој транзитног, ловног, излетничког и спортско-рекреативног вида туризма; развој ове области ствара значајне могућности запошљавања локалног становништва,
- очекиване активности у области привреде, изградње инфраструктуре и стамбене изградње.
- Постојећи потенцијали грађевинарства (традиција, капацитети, квалификована радна снага), као и очекиване активности у области привреде, изградње инфраструктуре и стамбене изградње чине значајне предуслове за бржи развој ове делатности у будућности.

СТРАТЕГИЈА ЗАШТИТЕ

Стратешко опредељење развоја општине Рума у области заштите животне средине усмерено је на реализацију посебних режима заштите просторних целина са значајним природним вредностима (део Обедске баре) и санацију, заштиту и унапређење природних и радом створених вредности животне средине, уз очување аутохтоности овог простора. У циљу заштите природних ресурса, спречиће се њихова даља деградација, што подразумева унапређење комуналне опремљености насеља и туристичких локалитета адекватним водоснабдевањем, посебно водом за пиће, изградњом канализационе мреже за одвођење отпадних вода, изградњом колектора за прикупљање вода из насеља и станица за пречишћавање, увођењем система даљинског грејања и одлагањем комуналног отпада на уређене депоније. При изградњи индустријских и енергетских објеката који загађују животну средину неопходно је дефинисати мере заштите и услове за функционисање предвиђених објеката, без негативног утицаја на околину.

РАДНЕ ЗОНЕ

Опште пропозиције за обезбеђење просторних услова за изградњу објеката привреде су:

- изградњу вршити у оквиру постојећих или планираних радних зона када су у питању капацитети са већим просторним захтевима,
- изградњу капацитета са истим или сличним захтевима у погледу инфраструктурне опремљености усмеравати у радне зоне насеља,
- изградња капацитета са специфичним локацијским захтевима (потенцијални загађивачи) мора се вршити првенствено у оквиру радних зона које немају некомпатибилне садржаје и уз строго поштовање прописаних мера заштите,
- изградња у оквиру насељског ткива на појединачним локацијама може се вршити уколико технологија рада и обим транспорта које ове активности генеришу не утичу негативно на животну средину и остале насељске функције (бука, загађење воде, ваздуха, тла), као и уколико просторне могућности парцеле омогућавају изградњу свих потребних садржаја у складу са прописаним условима и стандардима.

1.1.2. ЛОКАЛНИ ПЛАН УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ

Општински план управљања отпадом представља документ којим се организује процес управљања отпадом на нивоу општине Рума, а у складу са плановима вишег хијерархијског нивоа као и у складу са Законом о управљању отпадом, Стратегијом

управљања отпадом у Републици Србији за период 2010-2019. године и другим актима.

Циљеви плана су дугорочно успостављање одрживог система за управљање отпадом, пре свега на нивоу општине али и региона, на начин који има минималан штетни утицај на животну средину и здравље људи, уз рационално коришћење ресурса и поштовање савремених принципа управљања отпадом, уз координисано учешће свих субјеката управљања отпадом-републичке, покрајинске и локалних власти општина региона, локалне власти општине Рума, домаћинства, привредних и комерцијалних организација, невладиних институција, приватног сектора као и сваког појединца. То подразумева дефинисање најприхватљивијих модела за постизање пуне контроле над свим токовима отпада од настајања, раздвајања, сакупљања, транспорта, третмана и депонованја.

Систем управљања треба да обезбеди смањење количина отпада, издвајање корисних компонената из отпада и рационално прикупљање и одлагање отпада, сагледавајући инвестициона улагања, динамику активности и финансијску и технолошку спремност.

Концепт управљања комуналним отпадом подразумева формирање Региона за управљање отпадом. Планира се формирање предузећа за управљање отпадом са следећим активностима:

- изградња и рад нове регионалне санитарне депоније (изграђена на територији општине Инђија),
- транспорт отпада од трансфер станица до регионалне депоније,
- издвајање, сакупљање и сепарација искористивог отпада из комуналног отпада,
- припрема или прерада секундарних сировина и пласман на тржиште,
- развој и унапређење система за рециклажу и изградњу потребних објеката,
- развој система за издвајање отпадних уља, третман акумулатора и батерија, третман електричне и електронске опреме, третман неупотребљивих возила,
- изградња постројења за компостирање у сарадњи са више околних региона,
- изградња постројења за инсенерацију у сарадњи са више околних региона.

Надлежности јавних комуналних предузећа или приватних предузећа над управљањем отпадом су:

- услуге сакупљања комуналног отпада у општинама-чланицама одговарајућег региона, рад трансфер станица
- услуге сакупљања комерцијалног отпада из региона
- услуге сакупљања индустријског отпада из региона
- сакупљање и сепарација рециклабилног отпада.

ТРАНСФЕР СТАНИЦА ЗА ЛОКАЛНО САКУПЉАЊЕ У ОПШТИНИ РУМА

Трансфер станице или претоварне станице су локације где се отпад из локалних возила за сакупљање отпада привремено складишти и претовара у већа возила којим се одвози на санитарну депонију. Трансфер станице представљају и локације где ће се и остале врсте отпада сакупљати пре транспорта на санитарну депонију (на пример неопасан индустријски отпад, отпад који би довозили сами грађани, власници мањих предузећа, занатских радњи, угоститељских објеката, кабасти отпад, опасан комунални отпад, отпадна уља, акумулатори и слично).

Локација трансфер станице у општини Рума у овом тренутку није позната, али се као погодна локација за трансфер станицу препоручује депонија-сметлиште у Руми, на којој се врши организовано одлагање отпада.

1.2 ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПЛАНСКОМ ПОДРУЧЈУ

1.2.1. ПРИРОДНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

Од свих еколошких фактора највећи значај за развој насеља имају: геоморфолошки, климатски, хидрографски фактори, педолошка подлога и вегетација. Стога је урађена њихова кратка анализа.

ГЕОМОРФОЛОШКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

Катастарска општина Мали Радинци налази се на доњој падини Фрушке горе, на заталасаном терену, којег пресецају потоци Радиначки и поток Кроз брестове. Насеље и атар се простиру на надморским висинама у северном делу око 123m, а у јужном делу надморске висине око 108m.

Атар се протеже по сувој заравни Фрушке горе. Поред поменутих долина кроз које протичу потоци, на лесној површини јављају се и лесне предолине, па је површина прилично неравна. Територију општине прекрива чернозем на бази леса, те се може сматрати да је земљиште добре плодности.

Насеље је формирано на заталасаном терену, неправилног је облика и са изразитим карактеристикама брдског насеља и нетипичан за насеља општине Рума. У односу на атар има централни положај и остварује добру везу са пољопривредним површинама.

КЛИМАТСКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

Општина Рума односно насеље Мали Радинци налазе се у умереном климатском појасу, коју карактерише четири годишња доба са свим утицајима рељефа, геолошког састава, вегетације и др. Удаљеност мора и океана такође утиче на климу (Динарске и Родопске планине заустављају топлотне утицаје Јадранског и Средоземног мора), те овај простор више карактерише континентална него умерено-континентална клима. На климу има утицај и неједнак барометарски притисак над евроазијским копном.

Велика су годишња температурна колебања са разликом између јануарских и јулских температура од 22,2°C. Средња годишња температура ваздуха износи 11,0°C. Средња годишња температура у вегетационом периоду (април-септембар) је врло повољна и износи 17,6°C.

Мразни дани су просечно годишње заступљени 22,2%, а ледени дани (у којима максимална температура ваздуха није изнад 0°C) свега 5,3%.

Средњи временски период у ком је потребно грејање стамбених и других просторија износи 182 дана односно 49,8% годишње.

Учесталост топлих и јако топлих дана (25 °C и 30 °C) износи просечно годишње 25,3% и 8,0%. У вегетацијском периоду топли дани су заступљени са 49,4%, односно јако топли са 16,1%.

Насеље карактерише прилично дуго осунчавање у току године, просечно 2100-2200 часова.

Облачност није велика и у просеку износи 53% покривености неба. Најведрији месец је август са просечном облачношћу од 35%, а најоблачнији децембар са 70%. Ведрих дана има просечно годишње 20,0%, а мутних 27,7%.

Влажност ваздуха је умерена а њена средња вредност износи 77,4%. Релативна влажност се мења и опада идући од хладнијих ка топлијим месецима са порастом у мају и јуну. Влажни дани су најчешћи у јуну, а најређи у јануару и марту.

Падавински режим има одлике средње-европског (подунавског) са неравномерношћу расподеле по месецима. Средња годишња висина падавина износи 617,3mm са најкишовитијим месецом јуном (73,4mm) и најсувљим септембром (33,6mm). У вегетационом периоду заступљено је 53,8% падавина од средње годишње вредности.

Кише се јављају током целе године у свим годишњим добима и равномерно су распоређене, просечно 117,5 дана или 32,2% од укупног броја дана у години. Највише кишних дана има зими 34,9 дана, затим пролеће 32,2%, јесен 26,2% и најмање 24%.

Снежне падавине просечно се јављају 18,7% од укупног броја падавинских дана и то у период од новембра до маја, а најчешће су у јануару. Просечан број дана са снегом је 21,0, а земљиште је покривено просечно 36,2 дана. Највећа висина снежног покривача је 78cm у фебруару, марту 54cm и најмање у априлу 4cm.

Магла је најчешћа у децембру, односно 9,2% годишње, док се град јавља просечно годишње 1,6 дана и то најчешће у мају.

Према вредности годишњих честина праваца ветрова и тишина може се закључити да највећу учестаност има источни ветар 242‰, затим западни 173‰ и северозападни 170‰, затим тишине 167‰ и јужни са свега 19‰. Највећу средњу годишњу брзину има северозападни ветар 3,6 m/sec, а најмању јужни 1,8 m/sec и југозападни са 2,1 m/sec.

Годишња количина падавина у вишегодишњем режиму осматрања износи око 650mm. Апсолутни падавински максимум је достигнут 1999. године када је излучена скоро удвостручена количина падавина у току године. Континентална клима има два падавинска максимума (мај и новембар) и два падавинска минимума (јул и јануар). Највеће количине падавина излуче се у току вегетационог периода што је од изузетног значаја за пољопривредне културе.

Доминантни ветрови на годишњем нивоу долазе из северозападног квадранта, док у зимском периоду доминантан ветар долази из југоисточног квадранта (Кошава) са брзином од 3m/sec.

ХИДРОГРАФСKE КАРАКТЕРИСТИКЕ

Читав Срем се карактерише великом количином подземних и површинских вода. Узроци томе су климатски елементи, у првом реду количина, облик и распоред талогa, затим рељеф земљишта, геолошки састав, педолошки састав, вегетација и др.

Просторни положај насеља је на доњој падини Фрушке горе, где је опште позната чињеница да подземље оскудева подземном водом у првој издани. Са источне стране насеља пружа се долина кроз коју протиче поток Радиначки, који је реципијент атмосферских па према томе и подземних вода, а само насеље пресеца поток Кроз брестове.

Издашност подземним водама на територији Малих Радицаца је мала, а насеље никада није било угрожено од штетног дејства подземних вода. Највећи ниво подземних вода забележен је 1956. године када је ниво подземне воде био на дубинама око 5,0m. Подземне воде јужно од насеља налазе се на највећој коти од 110,29m надморске висине и на најнижој 109,04m надморске висине.

КВАЛИТЕТ ВОДА

Податак о квалитету вода на територији К.О. Мали Радинци не постоји. Квалитет највећим делом зависи од загађивача привредних активности дуж мреже, пре свега узгоја стоке у оквиру парцела пољопривредних домаћинстава.

Каналска мрежа и потоци снабдевају се водама пореклом из падавина и подземним водама, које у њих испирањем уносе агрохемијска средства. Као резултат тога могући су ефекти забаривања и угрожавања животињског света.

У грађевинском подручју подземне воде су загађене преко септичких јама, испирања агрохемијских средстава у двориштима пољопривредних домаћинстава и запуштених бунара.

ПЕДОЛОШКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

На површини од 1491ha територије катастарске општине Мали Радинци простире се земљиште типа чернозем на 1303ha (еродирани 7,7%, карбонатни на

лесном платоу 61,3% и некарбонатни 18,4%) а остали део, односно 188ha или 12,6% укупне површине је под алувијално- делувијалним земљиштем, на којем се протеже и само насеље.

Карбонатни чернозем (мицеларни) који је заступљен у највећем проценту, се одликује добрим водним, ваздушним, топлотним и микробиолошким режимом као и моћним хумусно- акумулативним слојем. Ово је земљиште највеће производне вредности и уз довољне количине влаге даје високе и уједначене приносе.

Алувијално - делувијално земљиште представља наносе који су се формирали од алувијалних и делувијалних таложника, а прекривају поречја која се спуштају са Фрушке горе. Производна вредност овог земљишта је различита и зависи од механичког састава и хемијских особина преталоженог материјала.

БИОГЕОГРАФСKE КАРАКТЕРИСТИКЕ

Најзначајнија природна богатства подручја су плодна пољопривредна земљишта.

Шуме покривају свега 1,2ha или 0,08% атара. На територији атара, осим потока нису евидентирани делови природе који би због својих еколошких, пејзажних, културно-историјских или других вредности били стављени под режим заштите.

За поток Петровачки и поток Кроз брестове, који пресецају грађевинско подручје - обухват плана је неопходно очувати блиско-природну физиогномију обале у што већој мери.

Зеленило атара чине шуме и ваншумске зелене површине.

Шума површине 2,68ha налази се већим делом непосредно уз село и састављена је углавном од белог дуда и јужно од села од багрема.

Ваншумско атарско зеленило обухвата:

- Зеленило поред путева, потока и међа;
- Зеленило гробља;
- Зеленило појединачних објеката у атару.

СЕИЗМИЧКА СИТУАЦИЈА

Сеизмичност терена је у складу са сеизмичношћу територије општине Рума, која се налази у зони максимално трусног померања од 8⁰ Меркалијеве скале што у погледу изградње захтева нека додатна инвестициона улагања у погледу заштитно - сигурносних мера.

1.2.2. СТАНОВНИШТВО

Анализе демографског развоја насеља је извршена на основу пописа становништва у периоду 1948-2002. године као и 2011. године. Према последњем попису из 2011. године забележено 532 становника, где већину чини становништво старије од 60, односно 40 година. Може се оценити да је општа демографска ситуација врло неповољна, где је евидентиран мали број становништа, мањи од првог пописа после II светског рата. Старосна структура становништва може да буде ограничавајући фактор, због обезбеђивања довољног броја радно способног становништва.

Мали Радинци према последњем попису становништва имају густину насељености која износи 46.9 ст/km².

Природно кретање становништва има изражене негативне карактеристике што се огледа у високом морталитету 13,9% и у негативном природном прираштају од - 5,8‰. Овај негативан тренд потврђује и попис из 2011. године.

Укупан број домаћинстава је у опадању те пописом 2011. године бележи број од 164 домаћинстава. Основне структуре становништва су такве да неће обезбедити побољшање демографске ситуације ни у наредном периоду, где је забележена просечна стопа раста броја домаћинстава 0,44, а на уштрб просечне стопе раста величине домаћинства која износи -0,39. Просечан број чланова домаћинства чини

3,3 члана. Највећи број домаћинстава чине породице са два члана, затим са четири, три, једним, пет, шест и више чланова домаћинства.

Механичко кретање становништва у периоду 1948-2002. је било различитог интензитета, где је забележен највећи прилив становништва у периоду 1948-1961. Године и периоду 1991-2002. године.

Табела 1.1. : Структура становништва према миграционим обележјима у 2002. години

Насеље	Досељено у место сталног боравака	Од ројења станује у истом месту боравака	Досељено из другог насеља исте општине	Досељено из друге општине републике	Досељено из друге републике државе	Непознато насеље досељења
Мали Радинци	303	295	75	63	165	-

Услед близине и повезаности насеља са општинским центром Руме, бележе се и значајне дневне миграције пре свега радно способног становништва.

Табела 1.2. : Запосленост и дневне миграције

Насеље	Укупно запослени	Ради у месту сталног боравака	Ради у другом месту
Мали Радинци	94	17	77

Иако је насеље Мали Радинци пре свега аграрног типа, структура домаћинстава према извору прихода, говори у прилог великих дневних миграција, те је самим тим највише заступљено непољопривредних домаћинстава.

Табела 1.3. : Структура домаћинстава према извору прихода

Насеље	Укупно	Пољопривредно	Непољопривредно	Мешовито
Мали Радинци	179	54	107	18

Радни контингент сачињавају мушкарци од 15-64 године и жене од 15-59 година, са забележеном општом стопом активности од 52,01 и искоришћеност радног контингента 82,1%, највећа на територији Општине Рума.

Табела 1.4. : Структура активног становништва

Насеље	Примарне број %	Секундарне број %	Терцијарне број %
Мали Радинци	164 68,91	38 15,97	36 15,13%

Од укупног активног становништва у насељу Мали Радинци, 227 лица је издржавано и 59 са личним приходима, где је највеће учешће пољопривредног становништва на територији општине Рума (40,5%).

Табела 1.5. : Пољопривредно становништво

Насеље	Укупно пољоп. станов.	% од укупног становништва	Активно пољоп. станов.	%од укупног пољоп. станов.	Издржавано пољоп. станов.	% од укупног пољоп. станов.
Мали Радинци	242	40,5	145	59,9	97	40,1

1.2.3. ПРИВРЕДНА ДЕЛАТНОСТ

Обзиром да већина домаћинстава не остварује приходе из пољопривреде и да већина запосленог становништва ради у другом месту - Руми где остварује своје дневне потребе, привредна активност у Малим Радинцима је на ниском нивоу. Са друге стране ЈП "Водовод" из Руме бележи 7 привредних потрошача, што указује на пораст малих породичних газдинстава/предузећа.

Пољопривреда је релативно развијена, али нису искориштени сви потенцијали. У ранијем периоду пољопривредна производња била је организована у оквиру предузећа ООК "Прогрес" и одвијала се у сарадњи са пољопривредним произвођачима (бележила је 40 удружених произвођача и 200 коопераната). Економија је била оријентисана и на ратарско- сточарску производњу, вршење услуга и откуп производа. Била је опремљена магацинским простором капацитета 10 вагона и машинским парком, где се бележио годишњи откуп млека од 160.000 литара млека.

Гашењем "Прогреса" пољопривредна производња се свела на индивидуалну производњу појединих сеоских газдинстава без организованог откупа.

Данас је претежно заступљена ратарска и сточарска производња. Део пољопривредне производње, посебно сточарске, одвија у оквиру окућница у самом насељу. Насеље својим централним положајем и мрежом некатегорисаних путева (атарских) остварује везу са атаром, где се одвијају главне активности у пољопривреди.

У насељу Мали Радинци евидентирано је 7 (седам) привредних субјеката, то су пре свега земљорадничке задруге, фарме и други субјекти из области пољопривреде и трговине.

Од трговинских радњи на подручју насеља постоји само један објекат за снабдевање насеља основним потрештинама.

Из области угоститељства и туризма постоји један угоститељски објекат - кафана у центру села.

Атар села припада ловишту "Срем", а у насељу се налази ловачко друштво "Соко".

Индустрија и грађевинарство нису заступљени на подручју Малих Радинаца.

1.2.4. МРЕЖА НАСЕЉА И ОРГАНИЗАЦИЈА ЈАВНИХ СЛУЖБИ

ОБРАЗОВАЊЕ

Предшколско васпитање и образовање

У Малим Радинцима има предшколска настава установа "Полетарац", која се одвија у просторијама основне школе. У оквиру издвојеног одељења установе "Полетарац" постоје два одељења са укупно 9 (девет) деце:

- предшколски узраст 4 (четири) полазника
- у вртићу 5 (пет) полазника

Основно образовање

За потребе основног школског образовања у насељу је отворено подручно одељење основне школе "Змај Јова Јовановић" из Руме, где је организован рад за ученике од првог до четвртог разреда. Тренутно школа броји 13 (тринаест) ученика. У школи нема физкултурне сале.

КУЛТУРА

Основна културна активност насеља одвија се у оквиру објекта Месне заједнице, где се су лоши услови за развој културне делатности. Служба библиотеке је организована у неадекватним условима. Неопходна је потпуна реконструкција или изградња новог објекта дома културе где је неопходно планирати вишенаменску салу

за представе, биоскопске пројекције и окупљање људи (омладина, пензионери, културно-уметничка друштва и др.) и простор за библиотеку.

ЗДРАВСТВО

У оквиру објекта Месне заједнице две просторије су резервисане за рад службе основне здравствене заштите - Амбуланта Мали Радинци Дома здравља "Рума". Амбуланта испуњава неопходне услове предвиђене законом.

СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

На нивоу насеља нема организованих облика социјалне заштите.

ФИЗИЧКА КУЛТУРА

Простор за рекреацију организован је у западном делу насеља, где је уз уређен фудбалски терен изграђен и пратећи објект са свлачионицама и санитарни блок. Недостатак је непостојање услова за бављење спортом у затвореном простору.

ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ

Управно – административни садржаји, тачније Месна канцеларија лоцирана је у оквиру површина централних садржаја.

Месна канцеларија и месна заједница немају самосталан објект него се у склопу тог објекта налази и сеоска амбуланта.

Објект је изведен од чврстог материјала али је нефункционалан јер није предвиђен за задовољење садржаја који се налазе у њему.

1.2.5. ИНФРАСТРУКТУРНИ СИСТЕМИ

ВОДОВОД

Од 1982. године становници Малих Радианаца трајно су решили проблем снабдевања водом у довољним количинама. Насељска улична водоводна мрежа је прикључена на систем регионалног водовода општине Рума. Изграђен је транзитни довод воде од Руме до Малих Радианаца, пречника 150mm у дужини од 1750m. Укупна дужина мреже по улицама износи око 10km, пречника Ф100mm у улицама М. Тита и Београдској и Ф80mm у осталим улицама.

Мали Радинци су најнеповољнија тачка на систему водоснабдевања општине Рума, и то у најсевернијем делу насеља, у виду осетног пада притиска праћен нестанком воде, те је потребна изградња уређаја за стабилизацију водоснабдевања.

Поред насељског водовода на парцелама појединих домаћинстава има артерских бунара (112 бунара), из којих се становништво снабдевало водом до прикључења на систем јавне водоводне мреже. Данас се бунари користе пре свега за пољопривреду, за снабдевање стоке водом и заливање башта.

КАНАЛИЗАЦИЈА

Насеље нема изграђену насељску канализациону мрежу.

АТМОСФЕРСКА КАНАЛИЗАЦИЈА

Одвођење атмосферских вода у насељу са површине грађевинског подручја врши се на задовољавајући начин захваљујући повољном природном услову, морфологији терена и висинском полагању насеља у односу на крајњи реципијент - поток Радиначки. Улични канали као систем насељске канализације не постоје, односно постоје парцијална решења. Постојећа мрежа канала је поремећена због запуштености канала односно због нередовног одржавања. Због тога је у зимском периоду, кад су темпаратуре испод 0°C коловозна конструкција изложена разорном дејству мраза, јер се тад сувишна вода која се задржава залеђује на површини и испод коловозне конструкције.

ХИДРОТЕХНИЧКИ ОБЈЕКТИ И МРЕЖА

Западно од насеља протиче поток Петровачки и кроз насеље поток Кроз брестове који су своје корито током времена дубоко усекли у лесни плато. Потоци су реципијент атмосферских вода.

Насеље је на вишим котама терена тако да није било угрожено од дејства високих подземних вода као и налета бујица потока.

ГАС

За потребе снабдевања гасом насеља Мали Радинци изграђен је челични цевовод средњег притиска ($6\text{bar} < p < 12\text{bar}$) из правца насеља Жарковац до МРС "Мали Радинци" ($Q=297\text{m}^3/\text{h}$) која се налази на периферији насеља. У насељу је изведен улични полиетиленски дистрибутивни гасоводом ниског притиска ($p < 4\text{bar}$) са припадајућим типским и индивидуалним прикључцима обострано у свим улицама насеља.

ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈЕ

Насеље Мали Радинци има инсталирану дигиталну централу типа Huawei UA 500 MSAN, повезану преко оптичког кабла са комутационим центром у Руми, што омогућава коришћење најсавременијих услуга из области телекомуникација. Приступна мрежа је капацитета 400 уводних парица, од чега је тренутно заузето 156. Примарна мрежа је подземна, а секундарна мрежа је надземна грађена на бетонским стубовима. Постојећа телекомуникациона мрежа у насељу има довољно капацитета да задовољи потребе, како постојећих тако и будућих корисника телекомуникационих услуга. Планира се постављање мултисервисне платформе за телекомуникационе опремање планског простора. Мултисервисна платформа може бити улични кабинет или мини-кабинет. За веће пословне кориснике планира се изградња оптичког привода.

У насељу не постоје објекти мобилне телефоније и КДС (кабловски дистрибутивни систем).

ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

Насеље Мали Радинци снабдева се електричном енергијом из ТС 110/35/20 kV "Рума 1" тренутно инсталисане снаге 31,5MVA, преко 20 kV извода Мали Радинци. Постоји могућност алтернативног напајања преко 20kV извода "Раскрсница" и преко 20kV извода "Воћара Ириг" из ТС 110/20kV "Рума 2". Дистрибуција електричне енергије врши се преко зиданих и стубних трафостаница и надземне мреже, мешовитих водова и нисконапонске мреже. Стубови нисконапонске мреже су на бетонским, или дрвеним стубовима. Јавна расвета је постављена на стубовима НН) нисконапонска мрежа) и МВ мреже (мрежа мешовитог вода).

Потрошња електричне енергије у периоду 2004-2013									
2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	201	2012	2013
1137	1230	1204	1180	1261	1330	1353	1356	1288	1251

Структура потрошње може се видети на примеру 2013. године.

Домаћинство			Остала потрошња			укупно		
број	MWh	%	број	MWh	%	број	MWh	%
180	1135	90,73	18	116	9,27	198	1251	100

У селу су распоређене дистрибутивне трафо станице називног напона 20/0,4 kV.

Назив	тип	Могућа инсталисана снага kVA
Београдска	СТС	160
Центар	СТС	250
Иришка	СТС	160

1.2.6 ПРИРОДНА И КУЛТУРНА ДОБРА

ПРИРОДНА ДОБРА

У обухвату Плана нема евидентираних природних добара.

НЕПОКРЕТНА КУЛТУРНА ДОБРА

Приликом израде Урбанистичког плана Месне заједнице Мали Радинци 1988. године забележена су два културна добра на територији села Мали Радинци:

1. Српска православна црква
2. Споменик етнологије - кућа у улици Румској (тада стара око 100 година)
3. Споменик НОБ-а - спомен плоча

Завод за заштиту споменика културе је израдио Студију заштите непокретног културног наслеђа општине Рума за потребе израде Просторног плана општине Рума, априла 2005. године, којим су пописана следећа културна добра:

1. Српска православна црква СВ. Николе
2. Кућа и комплекс економских зграда у Београдској 17
3. Сточно појило на углу Београдске и Шатриначке улице
4. Спомен плоча палим борцима и жртвама фашистичког терора
5. Археолошки локалитет "Шаренград"
6. Археолошки локалитет "Селиште", потес "Брестови"
7. Археолошки локалитет "Петровчић I"
8. Археолошки локалитет "Забрана"
9. Археолошки локалитет "Петровчић II"
10. Археолошки локалитет "Бугарско поље"

За потребе израде Плана генералне регулације за насељено место Мали Радинци, Завод за заштиту споменика културе из Сремске Митровице забележио је следећа културна добра у границама Плана:

1. Сакрални објекат - Српска православна црква Светог Николе / Непокретно културно добро

2. Објекат народног градитељства - Сеоска кућа у улици Београдској бр. 17 / Добро под претходном заштитом
3. Споменик - спомен плоча посвећена палим борцима НОП-а и стрељаним и родољубима села Мали Радинци који су страдали од 1941-1945. / Добро под претходном заштитом
4. Археолошки локалитет - Локалитет Петровчић II / Добро под претходном заштитом

1.2.7. ЕЛЕМЕНТАРНЕ НЕПОГОДЕ

На сеизмолошкој карти из 1987. године, која приказује очекивани максимални интензитет земљотреса, са вероватноћом појаве 63% подручја К.О Рума самим тим и насеље Мали Радинци налази се у зони од 8^о Меркалијеве скале, за повратни период од 100 и 200 година. Земљотрес ове јачине може нанети велике штете на објектима који су изграђени пре свега од слабијег материјала (ћерпић, набој и сл.), као и могуће штете на објектима без конструктивних елемената за прихват сеизмичких сила.

Угроженост насеља од површинских вода, потока Радиначки и Кроз брестове је врло мала обзиром да се грађевинске парцеле налазе на вишим котама од истих. Потоци припадају сливу реке Саве, групи бујичних потока хидрографске класе Ц (према класификацији бујичарских токова по С. Гавриловићу). Поплавама 2014. године није било угрожено насеље као ни инфраструктура и саобраћајнице.

Опасност од избијања пожара у насељу постоји у склопу сваког пољопривредног домаћинства које на парцели има амбаре, силосе, складишта усева, сламе и силаже, стаје нарочито од дрвених елемената, и сл. Опаност од избијања пожара постоји и на гасним станицама и инсталацијама.

Северозападни ветар са просечном брзином од 3,6m/sec је најјачи ветар. Највећу брзину има западни ветар брзине 32,6m/sec-114km/sec и има карактеристике олујног ветра, који може да изазове померање кровног покривача, повијање и чупање стабала и сл. Анализом средњих брзина ветрова утврђено је да је ово подручје са славим ветровима, јачине до 3 степена Бофорове скале.

Олујни ветрови и градоносни облаци се најчешће појављују у мају месецу и могу да изазову оштећења на објектима, пре свега отворима и кровном покривачу, затим оштећење надземне линијске инфраструктуре и сл.

Угроженост може бити изазвана на гасоводној инфраструктури, где може доћи до појаве ерупција.

Посебна угроженост може настати услед атмосферских пражњења, посебно по електроенергетску и телекомуникациону надземну инфраструктуру.

1.2.8. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

На територији општине Рума не постоји катастар загађивача, а нарочито не постоји евиденција о потенцијалним загађивачима на територији насеља Мали Радинци.

У насељу се не врши ни повремено ни систематско праћење квалитета ваздуха.

У Малим Радинцима није забележена већа привредна активност, осим интензивног узгоја домаћих животиња на појединим парцелама у насељу и интензивне пољопривредне производње ратарске и воћарске културе у атару. Могући су негативни утицаји на квалитет ваздуха и земљишта услед примене пестицида.

У насељу не постоје саобраћајнице високог хијерархијског нивоа као ни велике фреквентности те не постоји већа угроженост квалитета ваздуха.

На квалитет ваздуха утиче паљење пољопривредних жетвених отпадака у атару, као и коришћење фосилних горива за загревање домаћинства.

Проблем водоснабдевања је решен повезивањем насеља на регионални систем водоснабдевања "Источни Срем". На основу Извештаја о стању водоснабдевања и епидемиолошкој ситуацији заразних болести у Сремском округу

од дана 22.5 2014. године, утврђено је да се прати концентрација резидуалног хлора у систему водоснабдевања и да је стање задовољавајуће.

Присутно је деградирање бунара у оквиру окућница који су пре повезивања на регионални систем имали улогу водоснабдевања, данас углавном за напајање стоке и заливање башти.

У Малим Радинцима није решено питање одвођења отпадних вода из домаћинства и са пољопривредних газдинстава. Сакупљање отпадних вода врши се путем упојних септичких јама, из којих се вода и муљ периодично износе на ораничне површине и остале необрадиве пољопривредне површине. Овакав традиционалан начин депоновања отпадних вода осим што представља санитарно-хигијенски проблем је и деградирајућ за животну средину (квалитет земљишта и воде).

На територији К.О. Мали Радинци се не врши ни повремено ни систематско праћење квалитета површинских вода. На терену нису забележени загађивачи са територије К.О. Мали Радинци прикључени на потоке Радиначки и Кроз брестове. Могуће загађење је узроковано испуштањем односно испирањем прикључних делова пољопривредне механизације услед употребе агрохемијских средстава и прекомерне употребе агрохемијских средстава на ораницама непосредно уз потоке. У Агенцији за заштиту животне средине није забележено хаваријско загађење вода на територији К.О. Мали Радинци.

Земљиште које представља највећи привредни потенцијал, је високе бонитетне класе заступљено у виду ораница и башти у површини од 974,52ha док је неплодно земљиште заступљено у свега 10%. Загађење земљишта и подземних вода је присутно услед неконтролисане употребе пестицида и вештачких ђубрива на површинама где је присутна интензивна пољопривредна производња. Стајско ђубре које се износи на пољопривредне површине је присутно у врло малом броју, и то на мањим парцелама те се плодност земљишта већих парцела одржава искључиво вештачким ђубривима које има за негативну последицу деградацију структуре земљишта, лако исушивање и еолску ерозију.

Чврст комунални отпад се прикупља без икакве селекције у контејнерима и одвози на градску депонију у Руми. Дивља депонија на простору засада белог дуда је одавно напуштена али се једном годишње врши чишћење простора. Органски отпад мештани традиционално компостирају на парцелама у оквиру домаћинства и износе на пољопривредне површине.

У атару западно од насеља се налази сточно гробље које је напуштено а јужно од насеља је прошле године формирано ново сточно гробље.

1.3 КАРАКТЕРИСТИКЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ПРОСТОРА, КОЈИ МОЖЕ БИТИ ИЗЛОЖЕН НЕГАТИВНОМ УТИЦАЈУ

Квалитет животне средине на територији К.О. Мали Радинци је деградиран у мањој мери, пре свега од антропогених фактора.

На територији К.О. Мали Радинци није успостављен мониторинг стања животне средине (квалитет ваздуха, квалитет вода...). На територији општине Рума није успостављен интегрални катастар загађивача а на основу ког би могла да се изврши валоризација стања животне средине.

У насељу је најзаступљенија пољопривредна производња, где је пољопривредно земљиште највише угрожено непостојањем система фекалне канализације са системом за пречишћавање и неконтролисаном употребом пестицида и вештачких ђубрива. Незнатно атмосферско загађење пољопривредног земљишта присутно је уз значајније саобраћајнице као што је локални пут Л-2. Пољопривредно земљиште је у великој мери угрожено еолском ерозијом услед непостојања појасева заштитног зеленила и ветрозаштитних појасева. Појава салаша у све већем броју ублажава негативне утицаје еолске ерозије. Шуме односно шумско земљиште је заступљено на само 1,66ha, што се негативно одражава на микроклиматске услове а самим тим и на квалитет пољопривредног земљишта.

Непостојање система фекалне канализације са системом за пречишћавање као и испуштање непречишћених употребљених, отпадних вода са домаћинства и газдинстава и отворених атмосферских канала директно у потоке Радиначки и Кроз брестове може да угрози квалитет воде. Потоци заједно са међама, живицама,

шумарцима и пољозаштитним појасевима имају улогу ремизе за ловну дивљач и обезбеђују гнездилиште птицама певачицама које се хране на пољопривредним површинама и омогућавају опстанак појединих водоземаца.

Загађење површинских вода изливањем отпадних вода и употребом хемијских средстава у пољопривредној производњи негативно утиче на живи свет а посебно угрожене врсте које се скупљају и хране на пољопривредним површинама и водотоцима као што су заштићене врсте птица грабљивица, сисара, појединих водоземаца и гмизаваца, што понекад резултира помором.

Изградња и експлоатација инфраструктуре у великој мери утиче на стање животне средине.

САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

Негативне утицаје које има колски саобраћај на ваздух, земљиште и воду неопходно је свести на најмању могућу меру применом прописа који регулишу ту област. Поред загађења природних ресурса саобраћај загађује простор буком и вибрацијама, што доводи до кумулативног ефекта негативних утицаја на животну средину. Планирани железнички саобраћај је неопходно планирати са најновијим технологијама како би се негативни утицаји буке и вибрације свели на најмању могућу меру.

ВОДОВОД

У планском подручју изграђен је цевовод водоснабдевања. Цевовод је подземни и нема утицаја на стање животне средине у простору око коридора водовода.

ГАСОВОДНА ИНФРАСТРУКТУРА

У планском подручју је изграђен цевовод гасовода, који је вођен подземни и нема негативних утицаја на стање животне средине у простору око коридора гасовода. Грејање на гас је савремен начин грејања који има позитиван еколошко-економски ефекат.

ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

У планском подручју изграђена је надземна електроенергетска инфраструктура. Ради обезбеђења слободних коридора око водова на појединим деловима трасе је уклоњено неколико стабала и неопходно је стално резивање крошње. Надземни електроенергетски водови представљају опасност по живот пре свега за птице које слећу на исте, под условом да направе спој. Решење за безбедно вођење електроенергетске инфраструктуре је вођење под земљом, посебно у насељу. Посебан вид загађења које настаје под утицајем електроенергетске инфраструктуре је јавна расвета и њено светлосно загађење, које угрожава популацију ноћних животиња јер функционишу као светлосне клопке, а такође стресно утичу на фауну у близини саобраћајница. Правим одабиром типа и врсте светлећег објекта - сијалице и прописаним нивоом осветљења, смањује се негативан ефекат јавног осветљења.

ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА

Примарна телекомуникациона мрежа је подземна тако да нема негативних утицаја на животну средину. Секундарна мрежа је надземна, за коју је неопходно обезбедити слободан коридор који захтева уклањање појединих стабала.

Изградња и експлоатација антенских система за потребе остваривања радио-релејних веза мобилних телекомуникација, кабловског дистрибутивног система, интернет, радија и телевизије, чија реализација се планира у наредном периоду негативно утиче на животну средину нејонизованим зрачењем. Мере за смањење

негативног утицаја су одређивање локација, постављање извора зрачења на веће висине и онемогућавање приступа.

1.4 РАЗМАТРАНА ПИТАЊА И ПРОБЛЕМИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПЛАНУ ИЛИ ПРОГРАМУ

У току израде Стратешке процене плана на животну средину, која је текла паралелно са израдом Плана разматрани су постојећи и потенцијални проблеми везани за заштиту животне средине, предложене су мере и активности које ће регулисати или ублажити негативне утицаје у областима за које постоји могућност да буду изложене значајном утицају.

Мере заштите животне средине дефинисане су на основу заштите основних чинилаца животне средине (вода, ваздух и земљиште), што је утицало на избор релевантних показатеља, односно индикатора.

Разматрана су питања заштите подземних и површинских вода; прикупљање, одвођење и третман свих отпадних вода; заштита постојећих бунара; смањење загађености ваздуха; проблем отпада; рационално и наменско управљање грађевинским земљиштем, оптимално коришћење природних ресурса, подизање и јачање еколошке свести, едукација и информисање становништва о еколошким проблемима укључивањем јавности у доношењу одлука у погледу мера заштите животне средине.

1.5 ПРИКАЗ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА КОЈА СЕ ОДНОСЕ НА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПЛАНУ И ПРОГРАМУ

Нацртом плана и Стратешком проценом дате су мере и активности у циљу оптималне организације и наменског коришћења простора К.О. Мали Радинци па самим тим и планског подручја у циљу заштите животне средине. Варијантна решења се могу анализирати разматрањем и укључивањем датих мера и активности кроз две варијанте:

1. у случају да се План реализује. Спровођењем Плана генералне регулације за насеље Мали Радинци као и мера и активности за смањење негативних утицаја на животну средину утврђеним у Стратешкој процени приступа се усклађивању са Плановима вишег реда и другим стратешким Плановима и прописима који уређују предметне области.
2. у случају да се План не реализује у целости или у делу. У случају не реализовања Плана велики број питања везано за заштиту животне средине, очувања природних и створених вредности, рационалног управљања ресурсима би остао нерешен и неусклађен са Плановима и законским актима.

1.6 РЕЗУЛТАТИ ПРЕТХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА БИТНЕ СА СТАНОВИШТА ЦИЉЕВА И ПРОЦЕНЕ МОГУЋИХ УТИЦАЈА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Приликом израде Плана и Стратешке процене прибављени су подаци, услови и сагласности на дато решење и то од стране надлежних органа, институција, организација и предузећа која су битна за израду па и саму реализацију Плана генералне регулације за насељено место Мали Радинци као израду Стратешке процене утицаја плана на животну средину.

Табела 1.6. *Списак прибављених услова и сагласности од надлежних предузећа*

РЕДНИ БРОЈ	ИНСТИТУЦИЈА	ДЕЛОВОДНИ БРОЈ И ДАТУМ	НАПОМЕНА
1.	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА МАЛИ РАДИНЦИ	Бр. 12-2014 од дана 21.02.2015.	
2.	МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ Сектор за материјалне ресурсе Управа за инфраструктуру	Бр. 730-2 од дана 4.03.2015.	
3.	МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА Сектор за ванредне ситуације Одељење за ванредне ситуације у СМ Одсек за превентивну заштиту	Бр. 217-2218/15 од дана 25.02.2015.	
4.	МАЛИ РАДИНЦИ	Дана 11.03.2015.	Обилазак и снимање терена
5.	ЈП "ГАС-РУМА"	Бр. 36.3.1 од дана 23.02.2015.	
6.	АД "ТЕЛЕКОМ СРБИЈА" МРЕЖА Извршна јединица СМ	Бр. 68732/1-2015 од дана 24.02.2015.	
7.	МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА Сектор за ванредне ситуације Одељење за ванредне ситуације у СМ Одсек за управљање ризицима и цивилну заштиту	Бр. 88-7465/15 од дана 11.03.2015.	
8.	ЈП "ДИРЕКЦИЈА ЗА ИЗГРАДЊУ РУМЕ"	Бр. 216-1/2015 Од дана 9.03.2015.	
9.	РЕПУБЛИЧКИ СЕИЗМОЛОШКИ ЗАВОД	Бр. 5-70,02-152/15 од дана 16.03.2015.	
10.	ЕЛЕКТРОВОЈВОДИНА ЕД "РУМА"	Бр. 7.30.4.-36/15 од дана 6.03.2015.	
11.	ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ СРЕМСКА МИТРОВИЦА	Бр. 741-03/15 од дана 20.03.2015.	
12.	ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ЗДРАВСТВО СОЦИЈАЛНУ ПОЛИТИКУ И ДЕМОГРАФИЈУ	Бр. 129-53- 00545/2015-14 од дана 26.03.2015.	
13.	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	БР. 320-01- 02241/2015-14 од дана 20.03.2015.	
14.	ЈП "ВОДОВОД" РУМА	Бр. 351/1 од дана 24.03.2015.	
15.	РЕПУБЛИЧКИ ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКИ ЗАВОД	Бр. 9223-11/2015 од дана 20.03.2015.	
16.	"ТЕЛЕНОР" ДОО	Бр. 1/91/15 од дана 1.04.2015.	
17.	ПОКРАЈИНСКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ	Бр. 03-317/2 од дана 3.04.2015.	
18.	"ТЕЛЕКОМ СРБИЈА" А.Д. Дирекција за технику Функција за планирање и развој мреже и сервиса	Бр. 95133/2-2015 од дана 9.04.2015.	
19.	ОПШТИНА РУМА ОПШТИНСКА УПРАВА Одељење за друштвене делатности	Бр. 35-4/2015-VI од дана 16.12.2013.	
20.	УСТАНОВА ЗА ПРЕДШКОЛСКО ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ "ПОЛЕТАРАЦ" РУМА	Бр. 129/2015 од дана 24.03.2015.	
21.	ОСНОВНА ШКОЛА "ЗМАЈ ЈОВА ЈОВАНОВИЋ"	Бр. 317/2015 од дана 25.03.2015.	
22.	ДОМ ЗДРАВЉА "РУМА"	Бр. 919/1 од дана 23.03.2015.	

23.	ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД ОПШТИНЕ РУМА	Бр. 551-193/2015. од дана 23.03.2015.	
24.	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА МАЛИ РАДИНЦИ	Бр. 33/2015 од дана 27.03.2015.	
25.	ЈП "ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ" БЕОГРАД	Бр. 0-1-2-27/1 од дана 5.05.2015.	
26.	"ВИП" Д.О.О. БЕОГРАД	од дана 20.03.2015.	
27.	ПОКРАЈИНСКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ НОВИ САД	Бр. 03-122/2 од дана 5.02.2016.	Допунско решење
28.	ЈВП "ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ" НОВИ САД	Бр. I-190/4-16 од дана 18.02.2015.	Мишљење о водним условима
29.	АГЕНЦИЈА ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	дана 25.02.2016.	Извештај о загађењу вода Извештај о загађу Увид у регистар загађивача - дозволе за управљање отпадом
30.	ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ У СРЕМСКОЈ МИТРОВИЦИ http://www.zdravlje-sm.org.rs/index.php?arh=on	Дана 25.02.2016.	Увид у извештаје о квалитету воде из система водоснабдевања

2. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА

Према Члану 14. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину општи и посебни циљеви стратешке процене дефинишу се на основу захтева и циљева у погледу заштите животне средине у другим плановима и програмима, циљеве заштите животне средине утврђених на нивоу Републике и међународном нивоу, прикупљених података о стању животне средине и значајних питања, проблема и предлога у погледу заштите животне средине у плану или програму.

2.1. ОПШТИ ЦИЉЕВИ

На основу захтева и циљева у погледу заштите животне средине у Плану, дефинисани су општи циљеви :

- очување природних ресурса (ваздух, вода и земљиште) и њихово одрживо коришћење,
- очување пољопривредне функције насеља и очување површина обрадивог пољопривредног земљишта контролисаном применом агротехничких мера,
- санација и рекултивација сметлишта,
- затварање сточне јаме, односно мере санације и рекултивације,
- повећање броја становника у систем сакупљања отпада,
- формирање пунктова за сакупљање отпада,
- повећање зелених површина, нарочито заштитног зеленила ,
- рационално и наменски коришћење грађевинског земљишта,
- активирање постојећих (браунфилд зона) и новопланираних зона уз поштовање критеријума заштите животне средине,
- развој делатности чије ће активности утицати на смањење негативних утицаја на животну средину и генерисање отпада,
- примена превентивних и санационих мера при изградњи, реконструкцији и модернизацији инфраструктуре насеља.

2.2. ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ

За реализацију општих циљева утврђују се посебни циљеви стратешке процене у појединим областима заштите :

1. заштита земљишта
 - адекватно сакупљање и евакуисање комуналног отпада
 - адекватно евакуисање угинулих животиња и отпада животињског порекла
 - адекватно сакупљање и евакуисање отпада из пољопривредне производње - хемијска средства
2. заштита подземних и површинских вода
 - санација и очување постојећих бунара
 - очување и унапређење квалитета површинских и подземних вода
 - изградња сепаратне канализационе мреже
3. заштита ваздуха
 - смањење нивоа емисије штетних материја у ваздуху,
4. заштита микроклиматских услова
 - смањење коришћења фосилних горива за загревање током зимског периода и емисије гасова који стварају ефекат “стаклене баште“

- унапређење енергетске ефикасности
 - очување постојећег и увећање зеленог фонда
5. заштита од буке
- смањење изложености становништва повишеним нивоима буке
6. заштита културно-историјског наслеђа
- унапређење очувања и заштите непокретних културних добара
7. заштита природних вредности
- унапређење очувања и заштите природних и амбијенталних вредности
8. заштита и очување насеља, становништва и људског здравља
- очување нивоа и унапређење насељености подручја
 - унапређење здравља становништва
 - утицање на пораст запослености
 - смањење ризика од могућих удеса
 - заштита од зрачења
9. унапређење информисања и учешћа јавности
- унапређење информисања јавности о стању и питањима животне средине
 - обезбеђивање учешћа јавности у доношењу одлука по питањима животне средине
 - едукација становништва о заштити животне средине.

2.3. ИЗБОР ИНДИКАТОРА И ПРОЦЕНА УТИЦАЈА

Индикатори представљају један од инструмената за систематско идентификовање, оцењивање и праћење стања, развоја и услова средине и сагледавање последица. Индикатори морају бити лако разумљиви, транспарентни и поуздани показатељи појава променљиве вредности које током времена могу бити упоредиви.

На територији К.О. Мали Радинци није успостављен систем мониторинга основних и специфичних загађујућих материја, који би требао обухватити контролу квалитета ваздуха, земљишта, вода водотока и отпадних вода и контролу комуналне буке. Индикаторе стања животне средине, које није могуће квантитативно оценити услед недостатка података, могуће је квалитативно описати одређене утицаје и активности у простору, за које се очекује или процењује да могу имати значајне утицаје на животну средину.

Табела 1.7. Индикатори и процена утицаја

ОБЛАСТ	ЦИЉЕВИ	ИНДИКАТОРИ	ОПИС
ЗЕМЉИШТЕ	Адекватно сакупљање и евакуисање комуналног отпада	Санитарно одлагање комуналног отпада	Напуштenu локацију је неопходно санирати и рекултивисати, а начин елиминације је обрађен Просторним планом
	Адекватно евакуисање угинулих животиња и отпада животињског порекла	Санитарно одлагање и третман отпада животињског порекла	Постојећу локацију је неопходно санирати и рекултивисати, а одлагање и третман отпада препустити надлежном предузећу
	Адекватно сакупљање и евакуисање отпада из пољопривредне производње - хемијска средства	Адекватно поступање са отпадом, који настаје у оквиру примене у пољопривредној производњи	Отпад од хемијских средстава, амбалаже и отпадних вода се неадекватно одлаже у оквиру парцела

			домаћинства и пољопривредном земљишту. Неопходно је планирати пунктове за сакупљање и евакуацију отпада.
ВОДА	Санација и очување постојећих бунара	Квалитет воде	Санација постојећих бунара
	Очување и унапређење квалитета површинских и подземних вода	Број постројења за третман отпадних вода	У насељу нема изграђених постројења за третман отпадних вода
	Изградња сепаратне канализационе мреже	• % изграђене фекалне канализационе мреже • % изграђених путних канала	• У насељу нема мреже фекалне канализације, а санитарне воде се сакупљају путем непрописно изведених септичких јама као и евакуација, • Одвођење атмосферских вода је решено путем отворених путних канала
ВАЗДУХ	Смањење нивоа емисије штетних материја у ваздух	Саобраћајна емисија	Могућа повремена локална загађења услед кретања саобраћајних возила кроз насеље
	Смањење коришћења фосилних горива за загревање током зимског периода и емисије гасова који стварају ефекат « стаклене баште »	Емисија CO ₂ , CH ₄ , N ₂ O, једињења HFC и PFC, SF ₆ , NO _x , SO ₂ , CO NMVOC, чађи и других једињења и честица	Нема тачних података. Потенцијални емитери су моторна возила и ложишта домаћинства.
	Унапређење енергетске ефикасности	• %потрошње фосилних горива • број потрошача гаса • број корисника обновљивих извора енергије	• Очекиван је мањи негативан утицај моторних возила и мањи број ложишта домаћинства • у насељу је изграђена гасоводна инфраструктура са 187 индивидуална прикључака • у занемарљивом броју неколико домаћинства користи соларну енергију
БУКА	Смањење изложености становништва повишеним нивоима буке	Број објеката у зонама утицаја путева, железнице и производних погона	У насељу није присутна значајна бука од моторних возила, железница није у функцији, а нема забележених ни производних погона
НЕПОКРЕТ НА КУЛТУРНА ДОБРА	Унапређење очувања и заштите непокретних културних добара	Број и квалитет заштићених непокретних културних добара	У оквиру планског подручја налазе се: • непокретна добра под претходном заштитом • споменици и спомен обележја • археолошки локалитети

ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ	Унапређење очувања и заштите природних и амбијенталних вредности	Квалитет амбијенталне вредности	У оквиру планског подручја нема забележених споменика природе. Насеље одликује амбијентална вредност која није валоризована.
ЗАШТИТА И ОЧУВАЊЕ НАСЕЉА, СТАНОВНИШТВА И ЗДРАВЉА ЉУДИ	Очување нивоа и унапређење насељености подручја	% смањења становника у насељу	Бележи се сталан пад укупног броја становника
	Унапређење здравља становништва	• % становништва са приступом здравствено исправној води за пиће • % становништва са приступом адекватним системима прикупљања и пречишћавања отпадних вода • % становништва са приступом објектима примарне здравствене заштите	• Водоснабдевање је у потпуности решено и сва домаћинства су прикључена на регионални систем водоснабдевања. • У насељу не постоји канализација, те је загађење животне средине перманентно. • Насеље има Амбуланту са непотпуним радним временом. Примарни ниво здравствене заштите одвија се у општинском центру у Руми на 6km од насеља.
	Утицање на пораст запослености	% пораст привредне активности	У насељу није забележена
	Смањење ризика од могућих удеса	• број локалитета са високим ризиком • постојање планова у случају ванредних ситуација	• У насељу постоји једна МРС, где може доћи до експлозије и пожара. У оквиру пољопривредних газдинстава може доћи до удеса приликом рада и руковањем разних уређаја и машина (силоси, подна складишта и сл.)
	Заштита од зрачења	Број емитера	У насељу нема изграђених емитера јонизујућег и нејонизујућег зрачења. Планира се постављање антенских стубова мобилних оператера. Зрачења од магнетних поља присутна су око далековода 20kV и 110kV.

3. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА И МЕРЕ СМАЊЕЊА НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

3.1. ПРОЦЕНА УТИЦАЈА ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА ОПИСОМ МЕРА

Током израде Плана као и израде стратешке процене утицаја планских решења на животну средину, разматрало се о:

- природним карактеристикама и постојећем стању
- створеним вредностима, постојећој намени површина и начин коришћења простора и ресурса
- комуналној опремљености, уређености и организацији насеља
- стању и статусу природних и културних добара
- условима надлежних институција у поступку израде Плана
- циљеви и решења планских докумената вишег реда

Водећи рачуна о претходно наведеним категоријама у поступку израде Плана (Рани јавни увид и Нацрта) дато је једно решење о начину коришћења површина као и могућа варијантна решења о начину комуналног опремања. На основу предлога плана Стратешком проценом разматрана су два могућа варијантна решења :

- **Варијанта 1 - да се План генералне регулације насељеног места Мали Радинци делимично или у целости не усвоји**
- **Варијанта 2 - да се План генералне регулације насељеног места Мали Радинци усвоји и спроведе.**

Плански документ је основни инструмент управљања простором. Утицаји и укупни ефекти Плана на животну средину утврђују се кроз процену и поређање постојећег стања и циљева и планских решења, кроз два крајња случаја и то позитивне и негативне ефекте доношења или недоношења Плана.

3.1.1. ВАРИЈАНТА 1 - ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ НЕУСВАЈАЊА ПЛАНА

У случају Варијанте 1 одржало би се постојеће стање у простору који карактерише :

- угроженост стања животне средине у мањој мери, у виду емисија загађујућих материја у ваздух, негативни утицаји на квалитет вода и земљишта ;
- дотрајалост и хаварије на инсталацијама водоводног система ;
- недовољна комунална и инфраструктурна опремљеност ;
- неконтролисано испуштање отпадних вода у реципијенте ;
- оскудно културно наслеђе са већим бројем археолошких локалитета и мањим бројем градитељског наслеђа у насељу је незаштићено и неискоришћено као потенцијал за развој туризма.

Даље, Варијантно решење 1 за последицу неусвајања Плана може имати :

- непоштовање мера заштите животне средине из планова вишег реда ;
- недостатак мера за управљање простором на еколошки прихватљив и одржив начин ;
- нарушавање одрживог развоја насеља ;
- непланска изградња појединачних објеката и делатности на локацијама и зонама који не испуњавају услове заштите простора и животне средине ;

- непоштовање Планом предвиђених мера за уређење простора ;
- непоштовање мера обавезног комуналног и инфраструктурног опремања и уређења ;
- угрожавање квалитета ваздуха, вода, земљишта и здравља становништва ;
- неадекватна заштита и презентација природних и културних добара, као и добара које још немају статус.

3.1.2. ВАРИЈАНТА 2 - ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ УСВАЈАЊА ПЛАНА И ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ ПЛАНА

Прихватањем Варијанте 2, односно усвајање Плана са Стратешком проценом утицаја и њихово спровођење стварају се услови за побољшање квалитета живота и стандарда грађана :

- имплементација смерница планских докумената вишег реда (ППРС, Регионални просторни план АП Војводине, Просторни план Општине Рума)
- одрживи развој на основама заштите и одрживог коришћења простора, природних и створених вредности и животне средине ;
- рационално коришћење и уређење простора у оквиру граница планираног грађевинског подручја ;
- адекватну заштиту и презентацију културног наслеђа и природних добара са поновљеном валоризацијом;
- очување еколошког интегритета и регенеративног капацитета простора ;
- комунално и инфраструктурно опремање и уређење планског подручја ;
- управљање свим врстама отпада који се генерише као и отпадних вода ;
- заштиту здравља становништва ;
- заштиту природе и животне средине (заштиту од аерозагађења, загађивање подземних и површинских вода, земљишта, заштиту од прекомерне буке) ;
- дефинисање мера заштите за изградњу појединачних објеката уз обавезну процену утицаја на животну средину, пројектовање и спровођење мера заштите, мера управљања акцидентом и контрола стања животне средине ;
- организовано праћење стања животне средине (мониторинг) ;
- укључивање јавности у процес планирања и доношења одлука.

3.2. ПОРЕЂЕЊЕ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Поређење варијантних решења је извршено на основу позитивних и негативних утицаја последице усвајања или неусвајања Плана у посматраном подручју и даје приказ разлога за избор најповољнијег решења. Поређење је извршено према циљевима стратешке процене, а сагледавање је извршено упоредним прегледом варијантних решења. Процена је квалитативног карактера у складу са индикаторима стратешке процене.

Варијанта 1 се односи на неусвајање плана у појединим деловима или у целини, самим тим и на неспровођењем плана. Непостојање плана има за последицу непостојање мера уређења планског подручја, заштите природе и животне средине. Одржавање простора у постојећем стању и даљи стихијски развој могу допринети негативним ефектима у односу на циљеве стратешке процене утицаја.

Варијанта 2 се односи на усвајање и спровођење плана. У планском подручју планира се уравнотежени развој уз примену мера заштите животне средине. Планирано је решавање прикупљања и третмана отпадних вода, адекватног прикупљања све врсте отпада, заштита предела, , уређење јавног и осталог грађевинског земљишта и др. уз примену свих прописаних мера може се очекивати отклањање већину негативних тенденција и позитивни ефекти у развоју. У овој варијанти могу се јавити појединачни негативни ефекти у зависности од начина спровођења плана.

На основу претходне анализе и процене варијантних решења закључује се да је Варијанта 2 - варијанта доношења Плана генералне регулације насељеног места Мали Радинци повољнија у односу на Варијанту 2.

3.3. ПРИКАЗ ПРОЦЕЊЕНИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА ОПИСОМ МЕРА ЗА ОГРАНИЧАВАЊЕ НЕГАТИВНИХ ОДНОСНО УВЕЋАВАЊЕ ПОЗИТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

За потребе процене утицаја Плана генералне регулације насељеног места Мали Радинци на животну средину узета су у обзир планска решења од значаја за животну средину.

Табела 1.8. - Планска решења за која се врши процена утицаја

ОБЛАСТ	ПЛАНСКО РЕШЕЊЕ
ЗЕМЉИШТЕ	• дефинисано грађевинско подручје • регулација површина јавне намене • рационално коришћење земљишта • наменски коришћење земљишта
ВОДОВОД	• реконструкција водоводне мреже • санација бунара у јавном простору
КАНАЛИЗАЦИЈА	• изградња сепарате канализационе мреже • изградња пречистача отпадних вода или прикључење на канализациони систем насеља Руме
УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ	• санација постојећих сметлишта • адекватно сакупљање, одвајање и транспорт комуналног и другог генерисаног отпада • дефинисање пунктова за сакупљање отпада
ПРИВРЕДА	• формирање привредне зоне • дефинисање делатности у оквиру привредне зоне и појединачних локација у зони породичног становања • степен изграђености у складу са принципима заштите животне средине
ЗЕЛЕНЕ ПОВРШИНЕ	• формирање система јавног зеленила • формирање заштитног зеленила за заштиту од негативних утицаја еолске ерозија, употребе хемијских средстава у атару и других загађења • формирање дрвореда у оквиру саобраћајница
САОБРАЋАЈ	• развој уличне мреже у функцији просторног развоја (примарне, секундарне и приступне саобраћајнице) • правила грађења у складу са елементима безбедности саобраћаја и техничких стандарда приступачности
ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ	• прикључење преосталих домаћинстава на гасовод • смањење енергетских потреба потрошача • коришћење обновљивих извора енергије
ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ И КУЛТУРНИХ ДОБАРА	• заштита природних и културних добара • ревалоризација природних и културних вредности
ЗАШТИТА ЗДРАВЉА СТАНОВНИШТВА	• унапређење рада здравствених служби
ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	• заштита ваздуха, вода, земљишта и живог света • едукација становништва

Заштита животне средине подразумева поштовање свих мера заштите животне средине и природе прописаних законом и другим прописима. На основу анализе стања животне средине и планираних активности развоја и уређења у планском подручју и окружењу а на основу процењених могућих негативних утицаја, дефинишу се мере заштите.

1. Закон о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 72/09, 43/11-одлука УС, 14/16) ;
2. Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 88/10) ;
3. Закон о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09) ;
4. Закон о заштити природе ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10, 91/10-испр., 14/16) ;
5. Закон о културним добрима ("Службени гласник РС", бр. 71/94, 52/11-др. Закон, 99/11-др. Закон) ;
6. Закон о енергетици ("Службени гласник РС", бр. 145/14) ;
7. Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04) ;
8. Закон о заштити од буке у животној средини ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10) ;
9. Закон о заштити ваздуха ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 10/13) ;
10. Закон о заштити од јонизујућег зрачења и о нуклеарној сигурности ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 93/12) ;
11. Закон о заштити од нејонизујућег зрачења ("Службени гласник РС", бр. 36/09) ;
12. Закон о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09-испр., 64/10-одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13-одлука УС, 50/13-одлука УС, 98/13-одлука УС, 132/14, 145/14) ;
13. Закон о комуналним делатностима ("Службени гласник РС", бр. 88/11) ;
14. Закон о водама ("Службени гласник РС", бр. 30/10, 93/12) ;
15. Закон о шумама ("Службени гласник РС", бр. 89/15) ;
16. Закон о управљању отпадом ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10, 14/16) ;
17. Закон о безбедности и здрављу на раду ("Службени гласник РС", бр. 101/05) ;
18. Закон о јавним путевима ("Службени гласник РС", бр. 101/05, 123/07, 101/11, 93/12, 104/13) ;
19. Закон о заштити од пожара ("Службени гласник РС", бр. 111/09, 20/15) ;
20. Закон о ванредним ситуацијама ("Службени гласник РС", бр. 93/12) ;
21. Закон о пољопривредном земљишту ("Службени гласник РС", бр. 112/15) ;
22. Закон о амбалажи и амбалажном отпаду ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09) ;
23. Правилник о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама за њихово испитивање ("Службени гласник РС", бр. 23/94) ;
24. Правилник о начину разврставања и поступања са споредним производима животињског порекла, ветеринарско-санитарним условима за изградњу објеката за сакупљање, прераду и уништавање споредних производа животињског порекла, начину спровођења службене контроле и самоконтроле, као и условима за сточна гробља и јаме гробнице ("Службени гласник РС", бр. 31/11) ;
25. Правилник о начину нешкодљивог уклањања животињских лешева и отпадака животињског порекла и о условима које морају да испуњавају објекти и опрема за сабирање, нешкодљиво уклањање и утврђивање узорака угинућа и превозна средства за транспорт животињских лешева и отпадака животињског порекла ("Службени гласник РС", бр. 53/89) ;

26. Правилник о опасним материјама у водама ("Службени гласник РС", бр. 31/82) ;
27. Правилник о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада ("Службени гласник РС", бр. 92/10) ;
28. Правилник о листи опасних материја и њиховим количинама и критеријумима за одређивање врсте докумената које израђује оператор севесо постројења, односно комплекса ("Службени гласник РС", бр. 41/10) ;
29. Правилник о садржини политике превенције удеса и садржини и методологији израде извештаја о безбедности плана заштите од удеса ("Службени гласник РС", бр. 41/10) ;
30. Правилник о изградњи постројења за запаљиве течности и о складиштењу и претакању запаљивих течности ("Службени гласник СФРЈ", бр. 20/71) ;
31. Правилник о изградњи станица за снабдевање горивом моторних возила и о ускладиштавању и претакању горива ("Службени гласник СФРЈ", бр. 27/71, 29/71-испр. и "Службени гласник РС", бр. 108/13) ;
32. Правилник о посебним мерама заштите од пожара у пољопривреди ("Службени гласник СРС", бр. 27/84) ;
33. Правилник о смештају и држању уља за ложење ("Службени гласник СФРЈ", бр. 45/67) ;
34. Правилник о техничким нормативима за пројектовање, грађење, погон и одржавање гасних котларница ("Службени гласник СФРЈ", бр. 10/90, 52/90) ;
35. Правилник о техничким нормативима за заштиту складишта од пожара и експлозија ("Службени гласник СФРЈ", бр. 24/87) ;
36. Правилник о границама излагања нејонизујућим зрачењима ("Службени гласник РС", бр. 104/09) ;
37. Правилником о границама излагања јонизујућим зрачењима и мерењима ради процене нивоа излагања јонизујућим зрачењима ("Службени гласник РС", бр. 86/11) ;
38. Правилник о обрасцу документа о кретању отпада и упутству за његово попуњавање ("Службени гласник РС", бр. 114/13) ;
39. Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Службени гласник РС", бр. 56/10) ; Каталог отпада, Упутство за одређивање индексног броја. Агенција за заштиту животне средине 2010.
40. Правилник о условима и начину и поступку управљања отпадним уљима ("Службени гласник РС", бр. 71/10) ;
41. Правилник о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања ("Службени гласник РС", бр. 92/08) ;
42. Правилник о начину и минималном броју испитивања отпадних вода ("Службени гласник СРС", бр. 47/83, 13/84) ;
43. Правилник о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије ("Службени гласник РС", бр. 98/10) ;
44. Правилник о начину и поступку управљања истрошеним батеријама и акумулаторима ("Службени гласник РС", бр. 86/10) ;
45. Правилник о начину изbacивања хемијских средстава из ваздухоплова ("Службени лист СФРЈ", бр. 62/80, 52/83, "Службени лист СРЈ", бр. 40/95) ;
46. Уредба о класификацији вода ("Службени гласник СРС", бр. 5/68) ;
47. Уредба о одређивању активности чије обављање утиче на животну средину ("Службени гласник СРС", бр. 109/09, 8/10)
48. Уредба о утврђивању листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину бр. ("Службени гласник РС", бр. 114/08) ;
49. Уредба о програму систематског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма бр. 88/10) ;

50. Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини бр. 75/10) ;
51. Уредба о граничним вредностима емисије загађујућих материја у ваздух бр. 71/10, 6/11-испр.) ;
52. Уредба о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово постизање бр. 48/12) ;
53. Уредба о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање бр. 24/14) ;
54. Уредба о утврђивању критеријума за одређивање статуса угрожене животне средине и приоритета за санацију и ремедијацију бр. 22/10) ;
55. Као и других законских и подзаконских аката и стандарда, који на директан или индиректан начин регулишу област животне средине.

Осим мера заштите животне средине прописаних законским и другим актима при процени, процена је рађена и :

- На основу прикупљених услова надлежних предузећа, институција и организација, приказано у *Табели 1.1.* ;
- Идентификација основних извора и начина угрожавања животне средине ;
- На основу карактеристика земљишта, рељефа и климе ;
- На основу квалитета ваздуха, воде (подземне и површинске), земљишта, флоре и фауне ;
- На основу података о популацији са демографским карактеристикама ;
- На основу података из старијих планских докумената (Урбанистички план МЗ Мали Радинци)
- На основу података из других планских докумената вишег реда (Просторни планови)
- На основу анализе података из постојеће документације (Локални стратешки планови и стратегије, Локални план управљањем отпадом...)
- На основу дискусије надлежних органа за заштиту животне средине (Јединица локалне самоуправе-Одељење за урбанизацију и комунално-стамбене послове)
- На основу увида података и извештаја са интернет портала
- На основу података из литературе

3.3.1. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ВОДА

Воде (површинске, подземне...) су добра од општег интереса су под посебном заштитом и користе се под условима и на начин који одређује Закон о водама. Водотоци у складу са Уредбом о еколошкој мрежи ("Службени гласник РС", бр. 102/10) чине еколошке коридоре, део еколошке мреже, те се простор коридора управља и уређује у складу са тим прописом.

Нерационално коришћење подземних вода има за последицу снижавање нивоа вода, те долази до повлачења подземних вода у дубље слојеве и даље утиче на биљни и животињски свет.

Потенцијални извори загађења воде су септичке јаме и привредни комплекси чија евиденција је неопходна ради прикупљање података о потенцијалним загађивачима и података о отпадним водама које настају у процесу производње и других активности. Мера заштите се спроводи евидентирањем и конзервацијом свих упојних бунара и септичких јама. Нове септичке јаме је неопходно градити као водонепропусне јаме, до изградње насељске сепаратне канализационе мреже са системом за пречишћавање. Изградњом канализационог система за одвођење атмосферских и отпадних вода у насељу, спречиће се даља деградација површинских и подземних вода као и загађење у водотоковима. Отпадне воде постојећих и потенцијалних прерађивачких капацитета, потребно је решавати у

оквиру посебних система, претходним пречишћавањем пре испуштања у реципијент и то у виду:

- забране испуштања отпадних вода у површинске и подземне воде, које прелазе граничне вредности емисије ;
- забране испуштања отпадних вода које угрожавају еколошки статус стајаћих вода ;
- забране испуштања отпадних вода прекомерне термичке загађености ;
- забране упуштања било каквих вода у напуштене бунаре ;
- забране упуштања у мелиорационе канале и остале водене површине било какве воде осим атмосферских и условно чистих расхладних вода, које по Уредби о категоризацији вода одговарају IIb класи ;
- постављање уређаја за континуирано мерење количине отпадних вода и израда извештаја о мерењу квалитета отпадних материја који се квартално доставља јавном водопривредном предузећу и надлежном министарству ;
- обавезе биохемијског и механичког испитивања параметара квалитета отпадних вода.

Домаћинства где је заступљен узгој стоке и фарме су потенцијални извори загађења азотним једињењима. Неопходно је обезбедити складиштење осоке у водонепропусне објекте које је неопходно димензионисати тако да се омогући складиштење органског ђубрива у периоду од најмање 10 месеци.

Гробља су могући извори загађења и то као стални извор нитрата и нитрита, елементи који се тешко разграђују у земљишту, дуго задржавају и лако преносе. Меру заштите спровести у виду успостављања мониторинга контролних пијезометара. Даље сахрањивање вршити у складу са Законом о сахрањивању и гробљима ("Службени гласник РС", бр. 84/13) и санитарним прописима.

Деградационе пунктове представљају и напуштени и/или непрописно затрпани бунари у двориштима домаћинстава. Бунаре је неопходно евидентирати, извршити санацију и конзервацију и спровести мере санитарне заштите у складу са Правилником о санитарним зонама заштите.

Утицај саобраћајне инфраструктуре на квалитет подземне и површинске воде је релативно мали. Током транспорта могућа је појава изливања малих количина течности погонских горива која би могла угрозити квалитет вода. Веће утицаје могу имати акцидентне ситуације у случају превоза опасних материја (аутоцистерне и сл.). Неопходно је утврдити могуће локације акцидената и предузети мере за ублажавање могућих акцидентних ситуација. У случајевима изливања опасних материја неопходно је поступати у складу са Правилницима. У току зимског периода могући је потенцијални утицај употребом средстава за одржавање путне инфраструктуре - соли. Мере заштите спровести у виду употребе камене ситнежи, ризле, биоразградивих материјала и сл.

Мере заштите вода обезбедити и у виду :

- заштите од поплава одржавањем изграђених и планираних објеката и система ;
- одржавање система за наводњавање и одводњавање (чишћењем преливнице и канала од муља и растиња и других препрека) и реконструкција и изградња у складу са Плановима ;
- изградња подземних објеката (етажа, складишта и сл.) треба да је најмање 1,0м изнад коте највиших подземних вода, уз примену грађевинско-техничких решења којим се обезбеђује спречавање емисије загађујућих материја.

3.3.2. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЗЕМЉИШТА

Приликом изградње, односно реконструкције инфраструктуре могуће је нарушавање слојевите структуре земљишта, односно краткотрајне деградације на

месту извођења земљаних радова. Ови радови немају контаминирајући утицај односно негативни утицај на земљиште.

У зони саобраћајница очекује се незнатан утицај на земљиште, узрокован емисијом продуката сагоревања настали радом мотора, обзиром да је интензитет саобраћаја мали. Током транспорта могућа је појава изливања малих количина течности погонских горива која би могла угрозити квалитет земљишта. Веће утицаје могу имати акцидентне ситуације у случају превоза опасних материја (аутоцистерне и сл.). Неопходно је утврдити могуће локације акцидентата и предузети мере за ублажавање могућих акцидентних ситуација. У случајевима изливања опасних материја неопходно је поступати у складу са Правилницима. У току зимског периода могућ је потенцијални негативни утицај услед употребе средстава за одржавање путне инфраструктуре - соли. Мере заштите спровести у виду употребе камене ситнежи, ризле, биоразградивих материјала и сл.

Домаћинства где је заступљен узгој стоке и фарме су потенцијални извори загађења азотним једињењима. Неопходно је обезбедити складиштење осоке у водонепропусне објекте које је неопходно димензионисати тако да се омогући складиштење органског ђубрива у периоду од најмање 10 месеци. Заштита земљишта се спроводи и забраном употребе ђубрива у зимским месецима када је, због непостојања могућности адекватног коришћења органских материја највећа опасност од продирања загађујућих материја у подземне и површинске воде.

На квалитет земљишта у великој мери утиче неконтролисана употреба агрохемијских средстава и то у виду директне примене на зелене површине у окружењу-атару, на парцелама у оквиру башти и складиштењем у оквиру домаћинства. Мера заштите спроводи се у виду ограничене употребе агрохемијских средстава, санацијом и рекултивацијом земљишта (биљкама чистачима). Неопходно је обезбедити локацију за сакупљање амбалаже и преосталих средстава као и за потребе чишћења пољопривредне механизације од истих. Неопходна је перманентна едукација становништва и пољопривредника о коришћењу агрохемијских средстава, увести систем контроле као и активно учешће пољопривредних стручних служби.

Мере заштите од употребе агрохемијских средстава су :

- руковање испражњеном амбалажом од агрохемијских средстава у складу са Правилником о садржини декларације и упутстава за примену средстава за заштиту биља, као и специфичним захтевима и ознакама ризика и упозорења за човека и животну средину и начину руковања испражњеном амбалажом од средстава за заштиту биља “Службени гласник РС“, бр. 21/12, 89/14 ;
- уклањање амбалаже у складу са Правилником о врстама амбалаже за пестициде и ђубрива и о уништавању пестицида и ђубрива “Службени лист СРЈ“, бр. 35/99 и 63/2001 и др. правилник, “Службени лист СЦГ“, бр. 1/03-Уставна повеља и “Службени гласник РС“, бр. 12/10-др. правилник ;

Деградација и негативан утицај на квалитет земљишта присутни су на локалитетима насељске депоније и сточне гробнице и други локалитети где се непрописно одлаже отпад (гробље). Неопходно је приступити санацији деградираних локалитета и рекултивацији земљишта. Мера заштите спроводи се адекватним управљањем отпада и то преко надлежног предузећа, ЈП “Комуналац“ из Руме. У насељу је неопходно дефинисати пунктове за одвојено сакупљање отпада.

3.3.3. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ВАЗДУХА

У зони саобраћајница очекује се незнатан утицај на квалитет ваздуха, узрокован емисијом продуката сагоревања настали радом мотора, обзиром да је интензитет саобраћаја мали. Емисије комерцијалних возила не треба да прелазе граничне вредности дате у Табели 1.4. Мере заштите ваздуха спровести формирањем заштитног зеленила између зона где се очекује већи интензитет саобраћаја-радне зоне и зоне породичног становања, као и формирањем дрвореда дуж саобраћајница.

Табела 1.9. Граничне вредности емисије за комерцијална возила масе $\geq 3,5\text{т}$ са дизел агрегатима у ЕУ (ЕУРО стандарди)

ЗАГАЂУЈУЋА МАТЕРИЈА	ЕУРО 3	ЕУРО 4	ЕУРО 5
CO (g/kWh)	2,10	1,50	1,50
C _x H _y (g/kWh)	0,66	0,46	0,46
NO _x (g/kWh)	5,00	3,50	2,00
ЧЕСТИЦЕ (g/kWh)	0,02	0,02	0,02
DIM (m ⁻¹)	0,80	0,50	0,50

Еолском ерозијом ношене су поленске честице изазивачи алергија. У циљу заштите избегавати примену аероалергених, алергених и других врста током уређења зелених површина и подизања заштитног зеленила, јавне и друге површине под зеленилом неопходно је редовно одржавати, уклањати коровске врсте изазиваче алергија.

Табела 1.10. Аероалергене биљке

БИЉНА ВРСТА	НАРОДНИ НАЗИВ	АЛЕРГЕНОСТ ПОЛЕНА
<i>Pinaceae</i>	борови, јеле, смрче	незнатно
<i>Tilia</i>	липа	веома слабо
<i>Populus</i>	топола	слабо
<i>Salix</i>	врба	слабо
<i>Acer</i>	јавор	слабо до умерено
<i>Carpinus</i>	граб	слабо до умерено
<i>Juglans</i>	орах	слабо до умерено
<i>Aesculus</i>	дивљи кестен	слабо до умерено
<i>Fagus</i>	буква	слабо до умерено
<i>Taxaceae</i>	тисе	умерено
<i>Cupressaceae</i>	чемпреси, клеке	умерено
<i>Ulmus</i>	брест	умерено
<i>Quercus</i>	храст	умерено
<i>Corylus</i>	леска	умерено до јако
<i>Alnus</i>	јова	умерено до јако
<i>Fraxinus</i>	јасен	умерено до јако
<i>Platanus</i>	платан	умерено до јако
<i>Castanea</i>	питоми кестен	умерено до јако
<i>Ligustrum</i>	калина-жива ограда	умерено до јако
<i>Betula</i>	бреза	веома јако
<i>Poaceae</i>	траве	веома јако

Поред аерозагађења појављује се и бука као пратећи негативан утицај саобраћаја и активности потенцијалних постројења. Ниво буке не треба да прелази граничне вредности прописане стандардом СРПС 3.Ј6.205/1992. дате у Табели 1.6. Поред подизања заштитног зеленила између радне зоне и зоне становања мере заштите спровести и зонирањем, односно утврђивање најмањег растојања за постизање граничне вредности негативног утицаја локација потенцијалних постројења или активности, све према стандарду СРПС 3.Ј6.205/1992. приказано у Табели 1.7.

Табела 1.11. Највиши дозвољени ниво буке

СРЕДИНА У КОЈОЈ ЧОВЕК БОРАВИ		ДОЗВОЉЕН НИВО БУКЕ у db	
		ДАЊУ	НОЋУ
У НАСЕЉЕНИМ МЕСТИМА ПРЕМА ЗОНАМА НАСЕЉА:			
а) ПОДРУЧЈЕ ЗА ОДМОР И РЕКРЕАЦИЈУ, БОЛНИЧКЕ ЗОНЕ И ОПОРАВИЛИШТА, КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКИ ЛОКАЛИТЕТИ, ВЕЛИКИ ПАРКОВИ	50	40	
б) ТУРИСТИЧКА ПОДРУЧЈА, МАЛА И СЕОСКА НАСЕЉА, КАМПОВИ И ШКОЛСКЕ ЗОНЕ	50	40	
ц) ЧИСТО СТАМБЕНО ПОДРУЧЈЕ	55	45	
д) ПОСЛОВНО-СТАМБЕНА ПОДРУЧЈА, ТРГОВАЧКО-СТАМБЕНА ПОДРУЧЈА И ДЕЧЈА ИГРАЛИШТА	60	50	
е) МАГИСТРАЛНИХ И ГРАДСКИХ САОБРАЋАЈНИЦА	65	55	
ф) ИНДУСТРИЈСКА, СКЛАДИШНА И СЕРВИСНА ПОДРУЧЈА И ТРАНСПОРТНИ ТЕРМИНАЛИ БЕЗ СТАМБЕНИХ ЗГРАДА	На граници ове зоне не сме прелазити дозвољене нивое у зони са којом се граничи		
ГРАДСКИ ЦЕНТАР, ЗАНАТСКА, ТРГОВАЧКА, АДМИНИСТРАТИВНО-УПРАВНА ЗОНА СА СТАНОВИМА, ЗОНЕ ДУЖ АУТОПУТЕВА,			
У СТАМБЕНОЈ ЗГРАДИ (БОРАВИШНЕ ПРОСТОРИЈЕ) ПРИ ЗАТВОРЕНИМ ПРОЗОРИМА:			
а) ИЗ ИЗВОРА БУКЕ У ЗГРАДИ	35	30	
б) ИЗ ИЗВОРА БУКЕ ИЗВАН ЗГРАДЕ	40	35	
У ЈАВНИМ ОБЈЕКТИМА - ДОМОВИ ЗДРАВЉА ПРИ ЗАТВОРЕНИМ ПРОЗОРИМА:			
а) БОЛЕСНИЧКЕ СОБЕ	35	30	
б) ОРДИНАЦИЈЕ	40	40	
У ЈАВНИМ ОБЈЕКТИМА - ХОТЕЛСКЕ СОБЕ:			
а) ИЗ ИЗВОРА БУКЕ У ЗГРАДИ	35	30	
б) ИЗ ИЗВОРА БУКЕ ИЗВАН ЗГРАДЕ	40	35	

Табела 1.12. Мераодавни нивои за услов слободног простирања буке и потребних растојања за достизање граничне вредности

ПРОРАЧУН МЕРОДАВНОГ НИВОА БУКЕ ЗА УСЛОВЕ СЛОБОДНОГ ПРОСТИРАЊА ЗВУКА							ПОТРЕБНА РАСТОЈАЊА ЗА ДОСТИЗАЊЕ ГРАНИЧНЕ ВРЕДНОСТИ						
РАСТОЈАЊЕ	25	50	75	100	200	300	ДОЗВОЉЕНИ НИВО dB (A)	70	65	60	55	50	45
ЛЕГ. dB (A) ДАН	72,3	69,0	67,1	65,6	61,8	59,3	РАСТОЈАЊЕ М (ДАН)	38	87	184	367	700	1280
ЛЕГ. dB (A) НОЋ	73,5	70,2	68,3	66,8	63,0	60,5	РАСТОЈАЊЕ М (НОЋ)	47	105	218	430	812	1481

Током зиме изражена је емисија гасова (CO₂, CO, чађи и др.) сагоревањем фосилних горива у индивидуалним ложиштима, као и дим из атара од сагоревања остатака стрних усева у јесењем периоду. Мера заштите ваздуха треба да се спроведе прикључењем преосталих домаћинстава на гасовод и примену обновљивих извора енергије. Паљење остатак стрних усева као нерационалну меру пољопривредника је неопходно прекинути услед негативног утицаја и на ваздух и на земљиште.

Приликом експлоатација природног гаса, односно у процесу сагоревања гаса, емитују се димни гасови (CO и водена пара), чија емисија неће прелазити дозвољене вредности. Емисије су најизраженије зими код индивидуалних корисника и током целе године код привредних корисника.

Мере заштите ваздуха од потенцијалних постројења су :

- поштовање Уредбе о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух ;
- примена одговарајућих техничко-технолошких решења и мера, приликом пројектовања, градње и експлоатације постројења, којима се обезбеђује да емисија загађујућих материја у ваздуху задовољава прописане граничне вредности ;
- у случају прекорачења граничних вредности нивоа загађујућих материја у ваздуху (квар, поремећај технолошког процеса и сл.), обавезно је предузимање техничко-технолошких мера (отклањање квара или поремећаја) или обустављање технолошког процеса, како би се концентрације загађујућих материја свеле на ниво прописаних вредности ;
- у процесу обављања делатности где се емитују гасови непријатних мириса, обавезна је примена мера које ће довести до отклањања мириса, иако је концентрација емитованих материја испод граничне вредности емисије.

Обзиром на пољопривредни карактер насеља где је заступљен пре свега узгој ратарских и воћарских култура присутно је загађење ваздуха неконтролисано применом агрохемијских средстава. Неопходна је контролисана и стручна примена агрохемијских средстава, нарочито у зонама становања. Мера заштите од негативних утицаја аерозагађења, еолске ерозије и честица је у виду подизања заштитног зеленила, најмање дрворедног засада високих дрвенастих врста отпорних на аерозагађење, високог ефекта редукције буке у комбинацији са жбуњем. Неопходна је перманентна едукација становништва и пољопривредника о коришћењу агрохемијских средстава, увести систем контроле као и активно учешће пољопривредних стручних служби.

Мере заштите приликом примене агрохемијских средстава су :

- одржива примена средстава у складу са прописима која подразумева мере и временски оквир за смањење ризика од примене пестицида и њиховог утицаја на здравље људи и животну средину;
- избацивање хемијских средстава из ваздухоплова вршити на удаљености већој од 500m од насеља, пољопривредних објеката и вода 200m и то у хидрометеоролошким условима 8m/s за гранулирана хемијска средства, 3m/s за течна хемијска средства, 2m/s при запрашивању, при чему релативна влажност ваздуха не сме бити мања од 45% ни већа од 90%.

3.3.4. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА

У планском подручју нема евидентираних природних добара под заштитом од стране Покрајинског завода за заштиту природе из Новог Сада.

Од природних добара у планском подручју се налазе два потока, Радиначки и поток Кроз брестове.

На основу Решења Покрајинског завода за заштиту природе прописане су мере заштите:

- Очување блиско-природне физигномије обале у што већој мери.
- Очувати проходност коридора површинских вода забраном ограђивања појаса уз обалу или применом типова оградe које омогућују кретање ситних животиња.
- Обезбедити континуитет зеленог тампон појаса између простора људских активности и коридора/станишта у ширини од 10m код постојећих објеката, а 20m код планираних објеката и то у складу са типом вегетације коридора потока / станишта. Ради проходности коридора потока високу вегетацију-сталне засаде планирати на удаљености од 5m од парцеле потока, односно изван зоне експропријације.
- На растојању не мањем од 50m, а изван грађевинског подручја и изван зоне становања забрањена је изградња објеката чија намена није директно везана за обалу водотока са функцијом коридора.

- Нове објекте који захтевају поплочавање и/или осветљење лоцирати на удаљености од 50m, а не мањем од 20m удаљености од границе парцеле потока ;
- Забрањује се примена техничких решења којима се формирају рефлектујуће површине (стакло, метал и сл.) усмерене према потоку или значајном станишту ;
- У простору коридора потока у ширини од 200m, забрањено је одлагање отпада и свих врста опасних материја, складиштење опасних материја и нерегуларно одлагање отпада.
- У простору коридора потока у ширини од 200m укопана складишта градити изнад коте максималног нивоа подземне воде, уз примену грађевинско-техничких решења којим се обезбеђује спречавање емисије загађујућих материја у околни простор.
- У простору коридора потока у ширини од 200m од коридора применити мере заштите од утицаја светлости, буке и загађења.
- Примена посебних правила озелењавања уз мере спречавања уношења и контроле или искорењивања инвазивних врста : циганско перје (*Asclepias syriaca*), јасенолисни јавор (*Acer negundo*), кисело дрво (*Ailanthus glandulosa*), багремац (*Amorpha fruticosa*), западни копривић (*Celtis occidentalis*), дафина (*Eleagnus angustifolia*), пенсилвански длакави јасен (*Fraxinus pennsylvanica*), трновац (*Gledichia triachantos*), жива ограда (*Lycium halimifolium*), петолисни бршљан (*Parthenocissus inserta*), касна сремза (*Prunus serotina*), јапанска фалопа (*Reynouria sy. Fallopia japonica*), багрем (*Robinia pseudoacacia*), сибирски брест (*Ulmus pumila*).
- Забрањено је одлагање отпада и свих врста опасних материја, складиштење опасних материја (резервоари горива и сл.) и нерегуларно одлагање отпада.
- Дно складишта у пољопривредним домаћинствима и газдинствима треба да се налази изнад коте максималног нивоа подземне воде, уз примену грађевинско-техничких решења којим се обезбеђује спречавање емисије загађујућих материја у околни простор.

3.3.5. МЕРЕ ЗАШТИТЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА

Завод за заштиту споменика културе из Сремске Митровице прописао је мере заштите културних добара која су на евиденцији и то опште услове и посебне услове.

Општи услови заштите непокретног културног наслеђа одређује опште одредбе заштите са аспекта очувања амбијенталних вредности простора, традиције у обликовању уличне матрице и диспозицијама садржаја, односно у континуитету изградње простора. Општи услови заштите су:

- очување постојеће уличне матрице и карактеристичне просторне организације;
- очување визура, непокретних културних добара и добара под претходном заштитом као реперних објеката;
- очување стечених амбијенталних вредности у посматраном простору;
- за све интервенције у предметном простору и на предметним објектима обавезно је прибављање услова и мера техничке заштите.

Сакрални објекти

- дозвољава се санација, конзервација и рестаурација, која неће угрозити споменичка својства ентеријера и екстеријера, а према појединачним условима службе заштите;
- очување постојећих карактеристика елемената архитектуре, хоризонталног и вертикалног габарита, конструктивних и декоративних елемената екстеријера и ентеријера, карактеристичне материјализације и мобилијара;

- забрањују се радови који могу угрозити статичку стабилност објекта;
- забрањује се доградња и надградња предметне непокретности;
- забрањује се изградња објеката на припадајућим парцелама предметне непокретности добра осим објеката у функцији заштите и презентације истог.

Објекти народног градитељства

- чување изгледа, конструктивних и декоративних елемената културног добра;
- Забрана радова на споменику и његовој оклини који могу угрозити стабилност и споменичка својства културног добра;
- дозвољава се обнова објеката која неће угрозити споменичка својства културног добра;
- дозвољава се промена намене, уколико нова функција не угрожава споменичка својства културног добра;
- дозвољава се уклањање објеката који нису заштићена добра, а налазе се на парцели културног добра;
- дозвољава се изградња нових објеката на парцелама културног добра, који својим положајем, изгледом, габаритима и функцијом неће угрозити споменичка својства културног добра.

Меморијални комплекси, споменици и спомен обележја

- дозвољава се обнова, санација, рестаурација и конзервација недостајућих делова и целине која не нарушава споменичка својства објеката, а по појединачним условима службе заштите;
- дозвољава се урбанистичко и хортикултурно опремање припадајуће парцеле које неће угрозити споменичка својства објекта или евидентиране непокретности.

Идентификована је једна група спомен обележја: Дислокација је дозвољена по појединачним условима службе заштите на одговарајућу локацију доступну посетиоцима која је обавезно у функцији јавног простора. Спомен плоча посвећена палим борцима НОП-а стрељаним родољубима села Мали Радинци који су страдали од 1941.-1945. Године налази се на згради подручном дељењу основне школе "Јован Јовановић Змај", у улици Румска бб.

Археолошки локалитети

Идентификоване су две групе археолошких локалитета за које је неопходно прибављање појединачних услова службе заштите:

- Прву групу чине локалитети који се налазе у зони постојећег становања. За њих је обавезан археолошки надзор над извођењем земљаних радова (приликом замене и изградње нових објеката, изградње инфраструктуре и сл.). У ову групу спада локалитет под претходном заштитом Локалитет "Петровчић II".
- Другу групу локалитета чине потенцијални археолошки локалитети под претходном заштитом лоцирани на трасама инфраструктуре. За ове локалитете, односно инфраструктурне трасе (гасовод, топловод, водовод, канализација, електромережа, антенски предајници, путеви и сл.) обавезно је рекогносцирање целокупне трасе и археолошки надзор над извођењем земљаних радова.
- Обавезан је константан археолошки надзор приликом извођења земљаних радова на подручју које обухвата археолошки локалитете "Петровчи II" од стране стручне службе Завода за заштиту споменика културе у Сремској митровици.
- На преосталом делу Плана, приликом изградње инфраструктурних траса (гасовод, топловод, водовод, канализација, електромережа, антенски предајници, путеви и сл.) обавезно је когносцирање целокупне трасе и

археолошки надзор над извођењем земљаних радова који врши стручна служба.

- Уколико се током извођења грађевинских и других радова наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах, без одлагања прекине радове и о томе обавести Завод за заштиту споменика културе у Сремској Митровици, као и да предузме мере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува у месту и положају у коме је откривен, а све у складу са Чланом 109. Став 1. Закона о културним добрима.
- Инвеститор је у обавези да обустави радове уколико наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете од изузетног значаја ради истраживања локације.
- Инвеститор објекта је дужан да обезбеди средства за истраживање, а све у складу са Чланом 110. Став 1. Закона о културним добрима.

3.3.6. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ВАНРЕДНИХ СИТУАЦИЈА

МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЗДРАВЉА СТАНОВНИШТВА

Мере заштите живота и здравља прописане су Законом о здравственој заштити, којим је дефинисано да се друштвена брига здравља становништва остварује на нивоу Републике, Аутономне покрајине, општине, послодавца и појединца. Мере којима се обезбеђује здравствена заштита су :

- очување и унапређење здравља, откривање и сузбијање фактора ризика за настанак обољења, стицања знања и навика о здравом начину живота ;
- спречавање, сузбијање и рано откривање болести ;
- правовремену дијагностику, благовремено лечење, рехабилитацију оболелих и поврђених ;
- информације о остваривању права становништва или појединца на здравље.

Мере заштите здравља од загађене животне средине обезбеђује се кроз превентивне мере од:

- штетних утицаја проузрокованим опасним материјама у ваздуху, води и земљишту ;
- одлагања отпадних материја ;
- опасних хемикалија ;
- извора јонизујућих и нејонизујућих зрачења ;
- буке и вибрације.

Поред превентивних мера заштите од загађене средине неопходно је систематско испитивање животних намирница, предмета опште употребе, вода за пиће и других вода које служе за производњу и прераду животних намирница и санитарно-хигијенске и рекреативне потребе, ради утврђивања здравствене и хигијенске исправности и прописаног квалитета.

Поред редовних мера за заштиту живота и здравља људи, неопходно је дефинисати и мере заштите у случају ванредних ситуација и удеса кроз урбанистичке и друге услове и нормативе, законе и подзаконска акта :

- адекватна изградња инфраструктуре и то снабдевање из различитих праваца, прстенастом изградњом инфраструктуре, алтернативно снабдевање водом за пиће преко бунара и енергијом из агрегата и сл. ;
- урбанистичко зонирање ;
- израда Плана заштите и спасавања у ванредним ситуацијама јединице локалне самоуправе у складу са Законом о ванредним ситуацијама ("Службени гласник РС", бр. 111/09, 92/11, 93/12).

ЗАШТИТА ОД ПОЖАРА И ЕКСПЛОЗИЈА

Заштита од пожара обезбеђује се :

- поштовањем задатих регулационих и грађевинских линија и других урбанистичких параметара;
- зонирањем и поштовањем прописа при пројектовању и изградњи објекта обезбеђивањем минималне удаљености између производних, складишних и објекта специјалне намене, условима складиштења лако запаљивих течности, гаса и експлозивних материја (правилници под редним бројем 27, 28, 30, 31 са стр.31 и 32) ;
- обезбеђивањем проточног капацитета и притиска насељске водоводне мреже за ефикасно гашење пожара у складу са Правилником о техничким нормативима за хидрантску мрежу за гашење пожара “Службени лист СФРЈ”, бр. 30/91;
- изградњом саобраћајница, обезбеђивањем приступа и платоа за ефикасно гашење пожара у складу са Правилником о техничким нормативима за приступне путеве, окретнице и уређене платое за ватрогасна возила у близини објекта повећаног ризика од пожара (“Службени лист СРЈ”, бр. 8/1995);
- поштовањем прописа при пројектовању и изградњи објекта (Правилник о садржини и начину израде техничке документације за објекте високо градње “Службени гласник РС”, бр. 15/08) употребом материјала са одређеним степеном ватроотпорности који одговара пожарном оптерећењу (ЈУС.У.Ј1.240);
- мере заштите од пожара у пољопривреди на стрним усевима обезбедити у складу са Правилником о посебним мерама заштите од пожара у пољопривреди (“Службени лист СРС”, бр. 27/84);
- у дворишту индивидуалних пољопривредних произвођача камаре неовршених стрних усева морају бити удаљене најмање 6m од објекта или запаљивих материја у складу са Правилником о посебним мерама заштите од пожара у пољопривреди (“Службени лист СРС”, бр. 27/84).

Табела 1.13. Број противпожарних приступа у зависности од врсте објекта

БР.	ВРСТА ОБЈЕКТА	ОПИС	БРОЈ ПРИСТУПА
1.	мала складишта	површине до 1000м ²	најмање са једне стране
2.	складишта средње величине	површине од 1001 до 3000м ² и регална складишта површине до 3000м ² (регали висине до 12м)	најмање са две стране
3.	велика складишта и хладњаче	површине изнад 3000м ² и сва високорегална складишта (регали висине изнад 12м)	најмање са три стране
4.	силос		најмање са четири стране

ЗАШТИТА ОД ПОПЛАВА

Мере заштите од поплава спроводе се :

- редовним одржавањем коридора водотокова и поштовањем прописа приликом пројектовања, изградње и реконструкције хидротехничких објекта (обале, насипа, канала, мостова, уставе, пропуста и др.)
- редовним одржавањем каналске мреже (путне и мелиоративне) може се предупредити појава поплава и излива површинских вода;
- забраном изградње на растојању мањем од 50m од обале стајаћих вода и водотока, односно линије средњег водостаја водотока ;

- изградња подземних објеката (етажа, складишта и сл.) треба да је најмање 1,0m изнад коте највиших подземних вода, уз примену грађевинско-техничких решења којим се обезбеђује спречавање продирање воде ;

ЗАШТИТА ОД МЕТЕОРОЛОШКИХ ПОЈАВА

Заштита од метеоролошких појава обезбедиће се :

- извођењем одговарајуће громобранске инсталације у складу са прописима ;
- подизањем заштитног зеленила од појаве олујних ветрова ;
- противградним станицама од појаве града ;
- правилном изградњом и употребом архитектонских елемената прилагођених климатским приликама терена (тремови, ветробрани, нагиб крова и др.)
- употребом адекватних материјала отпорних на дејство ветра, кише, леда и снега, температурне осцилације и екстремне температуре.

ЗАШТИТА ОД ЗЕМЉОТРЕСА

Заштита од земљотреса обезбедиће се :

- поштовањем прописане минималне ширине саобраћајних коридора, како би се обезбедили слободни пролази у случају зарушавања ;
- поштовањем прописаног минималног растојања објеката - зоне обрушавања, како би се заштитили суседни објекти ;
- пројектовањем и изградњом објеката отпорних на земљотрес јачине најмање 8⁰MCS.

ЗАШТИТА ОД ЈОНИЗУЈУЋЕГ И НЕЈОНИЗУЈУЋЕГ ЗРАЧЕЊА

Нејонизујућа зрачења обухватају ултравиолетно зрачење (100-400nm), светлосно зрачење (400-780nm), инфрацрвено зрачење (780nm-1mm), радио-фреквенцијско зрачење (10kHz-300GHz), електромагнетно поље ниских фреквенција (0-10kHz), ласерско зрачење и ултразвук (>20kHz). Нејонизујуће зрачење је свеprisутно пре свега у облику природних поља нејонизујућег зрачења од извора сунца, атмосферских пражњења и земљиног статичног магнетног поља (Хартманова и Керијева мрежа). Заштита од природних поља нејонизујућег зрачења спроводи се :

- мерама биолошке заштите подизањем заштитног зеленила, повећати проценат озелењености у насељу 50% у зонама становања и 30% у радним зонама ;
- просторно-планерским и урбанистичким мерама обезбедити отвореност и проветреност како насеља тако и блокова;
- правилном изградњом објеката водећи рачуна о локацији (терен), оријентацији, вентилацији и др.;
- употреба материјала која немају својства, као и материјала отпорних на зрачења.

Извор нејонизујућег зрачења могу бити генератори снаге, генератор сигнала, предајници, радарски уређаји, мобилна телефонија, средства за одржавање везе, уређаји за даљинско управљање, медицинска опрема, компјутерски системи, осветљење, магнетно поље испод линија високог напона, возови на принципу магнетске левитације, МРИ и МР спектроскопија, термонуклеарни реактори, магнетохидродинамски системи, производња и дистрибуција једносмерне струје, акцелератори честица, јединице за сепарацију изотопа, суперпроводни спектрометри и др. Правилником о границама излагања нејонизујућим зрачењима прописане су граничне вредности излагања становништва електричним, магнетским и електромагнетским пољима. Заштита од нејонизујућег зрачења спроводи се мерама:

- поштовањем минималне удаљености од емитера - заштитни појасеви и мера забране или ограничења изградња објеката у заштитној зони;
- подизањем заштитног зеленила;
- приликом изградње објеката употреба материјала који немају емисионе особине или ограничене у складу са прописима;
- приликом изградње употреба материјала који умањују емисију;
- употреба технологије и уређаја мале емисије;
- правилним руковањем и ограниченом употребом уређаја у контролисаним условима (у медицини и привреди);
- правилним руковањем и ограниченом употребом уређаја у неконтролисаним условима (у домовима), услед кумулативног дејства.

Јонизујуће зрачење је електромагнетно зрачење. У јонизујућа зрачења спадају α (алфа), β (бета), γ (гама), χ (рентгенски зраци), космичко зрачење и неутрони. Граница излагања становништва не сме да прелази границу ефективне дозе за појединца од 1mSv годишње, односно све у складу са Правилником о границама излагања јонизујућим зрачењима и мерењима ради процене нивоа излагања јонизујућим зрачењима. Заштита од јонизујућег зрачења спроводи се :

- правилном диспозицијом емитера (антене и сл.) у односу на окружење водећи рачуна да је што мањи број људи изложен негативном утицају (лоцирањем изван насеља, по ободу насеља, изван зона становања), удаљености од угрожених (постављањем на што већој висинској коти и др);
- приликом изградње употреба материјала који немају емисионе особине или ограничене у складу са прописима;
- приликом изградње употреба материјала који умањују емисију;
- подизањем заштитног зеленила око емитера;
- руковање и ограничена употреба уређаја у контролисаним условима (у домовима), услед кумулативног дејства у складу са прописима;
- правилним руковањем и ограниченом употребом уређаја у неконтролисаним условима (у домовима), услед кумулативног дејства.

ЗАШТИТА ОД ТЕХНИЧКО-ТЕХНОЛОШКИХ НЕСРЕЋА

Заштита од техничко-технолошких несрећа спроводиће се кроз :

- складиштење горива и манипулацијом нафтом и њеним дериватима, мазивним уљима, хемикалија и течни отпад одвијати у осигураним подручјима, у циљу спречавања истицања горива и мазива ;
- у случају хаварије возила које носи опасне материје у прашкастом или грануларном стању, зауставити саобраћај и обавестити специјализовану службу која обавља операцију уклањања опасног терета и асанацију терена ;
- у случају несреће возила са течним опасним материјама, зауставити саобраћај, алармирати надлежну службу и специјализоване екипе за санацију несреће.

ЗАШТИТА ОД РАТНИХ ДЕЈСТАВА

Заштиту становништва од ратних дејстава и ванредних ситуација потребно је планирати у складу са Законом о ванредним ситуацијама ("Службени гласник РС", бр. 111/09, 92/11, 93/12). Мере заштите спроводе се:

- израдом Плана заштите и спасавања у ванредним ситуацијама јединице локалне самоуправе ;
- изградњом склоништа допунске заштите отпорности до 50kPa код изградње: објеката у радним зонама и комплексима, школа, здравствених установа, објеката за културне, спортске и друге јавне манифестације, стамбених објеката

веће спратности, односно планиране објекте чији капацитет прелази више од 50 лица - корисника објекта, све у складу са Правилником о техничким нормативима за склоништа ("Службени лист СФРЈ", бр. 55/83, односно "Службени војни лист", бр. 13/98);

- коришћењем површине парка, заштитног зеленила, отворених спортских терена и другог неизграђеног простора за збрињавање људи;
- приликом изградње или реконструкције система инфраструктуре прилагодити за ванредне ситуације и могућа ратна дејства;
- комуналну инфраструктуру гасовод, водовод, канализацију, електро и ТТ мрежу неопходно је извести прстенасто, односно да се снабдевање омогући из више праваца;
- водоснабдевање мора имати алтернативна решења попут бунара са санитарно-хигијенски исправном водом и обезбеђивање аутоцистерни за воду;
- водоснабдевање мора имати алтернативна решења попут бунара са санитарно-хигијенски исправном водом и обезбеђивање аутоцистерни за воду;
- снабдевање електричном енергијом мора имати алтернативно решење попут агрегата;
- приликом изградње система фекалне канализације предвидети санитарно-хигијенске мере и услови за изградњу и уређење масовних, групних и појединачних санитарних пунктова.

3.4. НАЧИН НА КОЈИ СУ ПРИ ПРОЦЕНИ УЗЕТИ У ОБЗИР ЧИНИОЦИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ (ВАЗДУХ, ВОДА, ЗЕМЉИШТЕ, КЛИМА, ЈОНИЗУЈУЋЕ И НЕЈОНИЗУЈУЋЕ ЗРАЧЕЊЕ, БУКА И ВИБАЦИЈЕ, БИЉНИ И ЖИВОТИЊСКИ СВЕТ, СТАНИШТА И БИОДИВЕРЗИТЕТ, ЗАШТИЋЕНА ПРИРОДНА ДОБРА, СТАНОВНИШТВО, ЗДРАВЉЕ ЉУДИ, КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКО НАСЛЕЂЕ, ИНФРАСТРУКТУРА, ИНДУСТРИЈСКИ И ДРУГИ ОБЈЕКТИ И ДРУГЕ СТВОРЕНЕ ВРЕДНОСТИ)

Током израде Стратешке процене утицаја Плана коришћене су следеће методе:

1. Прикупљање основних информација и идентификација:

- основних извора и начина угрожавања животне средине;
- карактеристике земљишта, рељефа и пејзажа, климе подручја са метеоролошким подацима;
- квалитет ваздуха;
- квалитет воде;
- флора и фауна у посматраном подручју;
- постојећа популација са демографским карактеристикама;
- анализа података из постојеће документације;
- дискусија са експертима у предметном подручју (Стручна пољопривредна служба);
- дискусија са одговорним лицима за заштиту животне средине (надлежно Одељење општинске управе);
- анализа домаћих и међународних прописа од значаја за плански документ ;
- увид у податке на интернет везано за предметну проблематику;
- анализа података из претходно израђених планских докумената везано за предметну проблематику;
- анализа података обезбеђених из литературе и других публикација;
- анализа података обезбеђених из других институција.

2.Током израде стратешке процене није се приступило циљаном мерењу на терену у посматраном подручју.

3.5. ВЕРОВАТНОЋА, ИНТЕНЗИТЕТ, СЛОЖЕНОСТ, РЕВЕРЗИБИЛНОСТ, ВРЕМЕНСКА И ПРОСТОРНА ДИМЕНЗИЈА КУМУЛАТИВНА И СИНЕРГИЈСКА ПРИРОДА УТИЦАЈА ПЛАНА

Све промене у планском подручју, потенцијално, директно и индиректно утичу на грађевинско подручје, као и на шире окружење. На основу анализе могућих утицаја и оцене планираних промена и могућих ефеката у простору и животној средини.

Карактер, интензитет, сложеност, реверзибилност, вероватноћа, трајање, учесталост, понављање на локалном, регионалном и ширем нивоу, кумулативна и синергијска природа утицаја, могу се разматрати као:

- могући утицаји у границама валоризованог простора у обухвату плана;
- могући утицаји на нивоу општине;
- могући утицаји на нивоу региона;
- могући утицаји из непосредног и ширег окружења на подручје обухвата Плана.

Просторне, положајне и природне карактеристике подручја и постојеће стање простора у обухвату Плана, опште карактеристике непосредног и ширег окружења, планиране намене и капацитети, намећу пре свега:

- вредновање потенцијалних утицаја, њихових карактера и ефеката у обухвату Плана;
- вредновање утицаја, њихових карактера и ефекта на нивоу општине;
- вредновање утицаја, њихових карактера и ефекта на нивоу региона.

Оценом односа свих позитивних и негативних ефеката и последица, сагледавају се и кумулативни и синергијски ефекти, приказано у **Табели 1.9.**

Табела 1.14. Могући кумулативни и синергијски ефекти

АКТИВНОСТИ	ОЧЕКИВАНИ ЕФЕКТИ
1. СМАЊЕЊЕ НИВОА ЕМИСИЈЕ ШТЕТНИХ МАТЕРИЈА У ВАЗДУХУ	
ПРИВРЕДА ИНФРАСТРУКТУРА И КОМУНАЛНА ОПРЕМА ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	Позитивни утицаји се процењују као синергијски ефекат планског спровођења мера заштите ваздуха. и укључивање област заштите у систем доношења одлука.
	Очекују се негативни утицаји реализацијом планских решења пре свега у пољопривреди и инфраструктурним системима, развоју техничке и комуналне опреме и у области заштите животне средине и то спровођењем плана у виду: реконструкције и изградње путне инфраструктуре омогућиће се интензивирање саобраћаја где се очекује локално загађење ваздуха; интензивирања пољопривредне активности што резултира већу употребу агрохемијских средстава. Негативни кумулативни и синергијски утицаји су посебно изражени уколико се план не спроводи.
2. СМАЊЕЊЕ ИЗЛОЖЕНОСТИ СТАНОВНИШТВА ПОВИШЕНИМ НИВОИМА БУКЕ	
ПРИВРЕДА ТЕХНИЧКА ИНФРАСТРУКТУРА ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	Позитивни утицаји се процењују као синергијски ефекат спровођењем планских решења применом заштитних мера и укључивање сектора заштите у систем доношења одлука.
	Очекују се негативни утицаји реализацијом планских решења пре свега у привреди и инфраструктурним системима, развоју техничке и комуналне опреме и у сектору заштите животне средине и то спровођењем плана у виду: изградње путне инфраструктуре и

	повећање привредне активности омогућиће се интензивирање саобраћаја где се очекује повећање нивоа буке. Негативни кумулативни и синергијски утицаји су посебно изражени уколико се план не спроводи.
3. РАЗВОЈ ВОДОСНАБДЕВАЊА	
ПРИВРЕДА И ТУРИЗАМ ИНФРАСТРУКТУРА И КОМУНАЛНА ОПРЕМА ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	Позитивни утицаји се процењују као синергијски ефекат спровођењем планских решења применом заштитних мера у виду броја и капацитета привредних и туристичких субјеката.
	У случају неспровођења плана повећани број привредних и туристичких субјеката и неизграђеност инфраструктуре одговарајућих капацитета има укупно негативан синергијски и кумулативни ефекат.
4. РАЗВОЈ ОРГАНИЗОВАНОГ ОДВОЂЕЊА ОТПАДНИХ ВОДА	
ПРИВРЕДА И ТУРИЗАМ ИНФРАСТРУКТУРА И КОМУНАЛНА ОПРЕМА ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	Позитивни утицаји се процењују као синергијски ефекат спровођењем планских решења применом заштитних мера у виду изградње мреже отпадних вода и система пречишћавања.
	У случају неспровођења плана у виду неизградње инфраструктуре има укупно негативан синергијски и кумулативни ефекат.
5. ОЧУВАЊЕ КВАЛИТЕТА ПОВРШИНСКИХ И ПОДЗЕМНИХ ВОДА	
ПРИВРЕДА ИНФРАСТРУКТУРА И КОМУНАЛНА ОПРЕМА ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	Позитивни утицаји се процењују као синергијски ефекат спровођењем планских решења применом заштитних мера у виду изградње мреже отпадних вода са системом пречишћавања и формирањем заштитних зона бунара за водоснабдевање и површинских вода.
	У случају неспровођења плана у виду неизградње инфраструктуре и дефинисања заштитних зона има укупно негативан синергијски и кумулативни ефекат.
6. ОЧУВАЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА	
ПОЉОПРИВРЕДА ПРИВРЕДА	Пољопривредно земљиште је један од основних ресурса планског подручја, где се процењују позитивни кумулативни и синергијски утицаји применом мера коришћења, уређења и заштите.
	Очекују се негативни утицаји неспровођењем планских решења у виду непланске конверзије пољопривредног земљишта, стагнације пољопривреде, непланског коришћења пољопривредних површина.
7. ОЧУВАЊЕ КВАЛИТЕТА ЗЕМЉИШТА	
ПОЉОПРИВРЕДА ИНФРАСТРУКТУРА И КОМУНАЛНА ОПРЕМА ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	Процењују се позитивни кумулативни и синергијски утицаји применом мера коришћења, уређења и заштите.
	Очекују се негативни утицаји неспровођењем планских решења у виду непостојања система управљања отпадом, неадекватне употребе хемијских средстава.
8. САНАЦИЈА И РЕКУЛТИВАЦИЈА ДЕГРАДИРАНИХ ПОВРШИНА	
ПРИВРЕДА ИНФРАСТРУКТУРА И КОМУНАЛНА ОПРЕМА ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	Мање су познати утицаји у сектору саобраћаја, заштите од природних и техничко технолошких несрећа, док се спровођењем плана очекују позитивни кумулативни и синергијски утицаји у осталим секторима.
	Очекују се негативни утицаји неспровођењем планских решења у виду неподизања заштитних појасева поред путева и непостојањем Плана заштите и спасавања у ванредним ситуацијама јединице локалне самоуправе као и непостојања органа и служби за санацију услед техничко-технолошких несрећа, ратних дејстава и др.
9. УВОЂЕЊЕ СИСТЕМА ПРИКУПЉАЊА, ТРЕТМАНА И ОДЛАГАЊА ОТПАДА	
СТАНОВНИШТВО ПРИВРЕДА ИНФРАСТРУКТУРА И КОМУНАЛНА ОПРЕМА ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	Очекују се позитивни кумулативни и синергијски ефекти спровођењем плана, односно Локалног плана управљања отпадом и увођењем система прикупљања свог отпада који се генерише у посматраном подручју и едукације становништва.
	Очекују се негативни синергијски и кумулативни ефекти неспровођењем планских решења, пре свега у виду појава дивљих и неуређених депонија и осталих површина.

10. ОЧУВАЊЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА	
СТАНОВНИШТВО ПРИВРЕДА ТУРИЗАМ ЗАШТИТА ПРЕДЕЛА И КУЛТУРНИХ ДОБАРА	Очекују се позитивни кумулативни и синергијски ефекти спровођењем плана, односно мерама валоризације, евиденције и заштите, док су у области техничко-технолошких мера непознати утицаји.
	Очекују се негативни синергијски и кумулативни ефекти спровођењем планских решења, пре свега у виду нестајањем споменичких својстава објеката, рушењем објеката и непланском изградњом и коначно умањене амбијенталне вредности подручја.
11. ОЧУВАЊЕ ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ	
СТАНОВНИШТВО ПРИВРЕДА ТУРИЗАМ ТЕХНИЧКА ИНФРАСТРУКТУРА И КОМУНАЛНА ОПРЕМА ЗАШТИТА ПРИРОДЕ	Очекују се позитивни кумулативни и синергијски ефекти спровођењем плана, односно мерама уређења и заштите.
	Очекују се негативни синергијски и кумулативни ефекти спровођењем планских решења, пре свега у виду нарушавања природних вредности.
12. ОЧУВАЊЕ НАСЕЉЕНОСТИ	
СТАНОВНИШТВО ПОЉОПРИВРЕДА ПРИВРЕДА ТУРИЗАМ ТЕХНИЧКА ИНФРАСТРУКТУРА И КОМУНАЛНА ОПРЕМА	Очекују се позитивни ефекти спровођењем плана и активности у области становништва, насеља, јавних служби, пољопривреде, привреде, туризма, саобраћаја инфраструктуре и комуналне опреме, у виду демографске обнове и спречавања исељавања становништва.
	Очекују се негативни синергијски и кумулативни ефекти спровођењем планских решења, пре свега у виду опште запуштености и даљег смањења броја становништва.
13. РАСТ ЗАПОСЛЕНОСТИ	
СТАНОВНИШТВО ПОЉОПРИВРЕДА ПРИВРЕДА ТУРИЗАМ ТЕХНИЧКА ИНФРАСТРУКТУРА И КОМУНАЛНА ОПРЕМА	Очекују се позитивни кумулативни и синергијски ефекти спровођењем планских решења у области становништва, насеља, јавних служби, пољопривреде, туризма, инфраструктуре и комуналне опреме, стварањем услова за самозапошљавање, повратка радно-способног становништва.
	Неспровођењем плана, запосленост и повратак радно-способног становништва неће моћи да се оствари, посебно спровођењем планских решења и мера у области становништва, насеља и јавних служби, пољопривреде, туризма, инфраструктуре и комуналне опреме, те се процењују негативни синергијски и кумулативни ефекти у случају да се план не спроведе.
14. РАЗВОЈ ИНФРАСТРУКТУРЕ	
СТАНОВНИШТВО ПРИВРЕДА ТУРИЗАМ ТЕХНИЧКА ИНФРАСТРУКТУРА И КОМУНАЛНА ОПРЕМА	Очекују се позитивни ефекти спровођењем плана и активности у области становништва, насеља, јавних служби, привреде, туризма, саобраћаја, инфраструктуре и комуналне опреме.
	Неспровођењем плана очекују се негативни кумалтивни и синергијски ефекти у области становништва, насеља, јавних служби, привреде, туризма, саобраћаја, инфраструктуре и комуналне опреме.
15. УНАПРЕЂЕЊЕ ИНФОРМИСАЊА ЈАВНОСТИ О СТАЊУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	
ТУРИЗАМ ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ И КУЛТУРНИХ ДОБАРА	Реализацијом планских решења у областима заштите животне средине, туризма, заштите предела, природних и културних добара очекују се позитивни ефекти унапређења информисања јавности уз улагање у област заштите животне средине.
	Неспровођењем плана у области заштите животне средине, туризма, заштите предела, природних и културних добара очекују се негативни ефекти унапређења информисања јавности.

На основу анализе потенцијалних кумулативних и синергијских ефеката може се закључити да се имплементацијом планског решења врши трајна промена у простору са дугорочним ефектима у виду побољшања стања у простору, стандард и квалитета животне средине, живота становништва као и посетилаца посматраног простора.

4. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКИХ ПРОЦЕНА НА НИЖИМ ХИЈЕРАРХИЈСКИМ НИВОИМА И ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОЈЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Усвајањем Плана генералне регулације насељеног места Мали Радинци стварају се услови за даљу планску разраду. Спровођење Плана вршиће се на различите начине, и то:

- израдом плана детаљне регулације, за потребе разграничења површина јавне намене и осталих површина,
- израдом пројекта парцелације, односно пројекта препарцелације, за потребе формирања грађевинских парцела;
- израдом урбанистичког пројекта за потребе урбанистичко-архитектонске разраде локације, за формирану грађевинску парцелу;
- локацијском дозволом.

За све планове орган надлежан за припрему плана може донети Одлуку о изради стратешке процене, према критеријумима прописаним Законом о стратешкој процени, ако утврди да постоји могућност значајних утицаја на животну средину.

За све објекте који могу имати утицаја на животну средину, надлежни орган мора прописати обавезу израде Студије процене утицаја на животну средину у складу са Законом о заштити животне средине, Законом о процени утицаја на животну средину, Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину, Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину, као и Уредбом о одређивању активности чије обављање утиче на животну средину.

5. ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ (МОНИТОРИНГ)

5.1 ОПИС ЦИЉЕВА ПЛАНА И ПРОГРАМА

Праћењем стања животне средине обезбеђују се услови за праћење утицаја на животну средину дефинисаних стратешком проценом и то непосредним праћењем реализације планских решења и мерама заштите.

У складу са Законом о заштити животне средине, а према надлежностима Републике односно јединице локалне самоуправе, обезбеђује се контрола и праћење стања животне средине. План и програм за праћење стања животне средине дефинисани су Члановима 69., 70., 71., 72. и 73. Закона о заштити животне средине и чине га:

- обезбеђење мониторинга;
- дефинисање садржине и начина вршења мониторинга;
- одређивање овлашћених организација за обављање мониторинга;
- успостављање информационог система и дефинисање начина достављања података у циљу вођења интегралног катастра загађивача;
- увођење обавезе извештавања о стању животне средине према прописаном садржају извештаја о стању животне средине.

Закључује се да се применом Плана генералне регулације за насељено место Мали Радинци и програма праћења стања животне средине обезбеђују позитивни ефекти контролисаног управљања простором и животном средином.

5.2 ИНДИКАТОРИ ЗА ПРАЋЕЊЕ СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Индикатори стања животне средине на простор планског подручја дефинисани су на основу Правилника о Националној листи индикатора заштите животне средине ("Службени гласник РС", бр. 37/11):

- учесталост прекорачења дневних граничних вредности за PM_{10} , NO_2 , O_3 и SO_2 ;
- емисија закисељавајућих гасова (NO_x , NH_3 и SO_2);
- емисија примарних суспендованих честица и секундарних прекорсора, суспендованих честица (PM_{10} , NO_x , NH_3 и SO_2);
- емисија гасова са ефектом стаклене баште;
- пројекција емисија гасова са ефектом стаклене баште;
- емисија ненамерно испуштених дуготрајних органских загађујућих материја;
- емисија тешких метала;
- индикатор потрошње кисеоника у површинским водама;
- нутријенти у површинским и подземним водама;
- индекс сапробности;
- SWQI- Serbian Water Quality Index;
- квалитет вода за пиће;
- индекс експлоатације воде (WEI);
- коришћење воде у домаћинству;
- губици воде;
- проценат становника прикључених на јавни водовод;
- проценат становника прикључених на јавну канализацију;
- постројења за пречишћавање отпадних вода из јавне канализације;
- загађење отпадне воде;
- емисија загађујућих материја из тачкастих извора у водна тела;
- ерозија земљишта;
- садржај органског угљеника у земљишту;

- управљање контаминираним локацијама;
- промена начина коришћења земљишта;
- површине деградираних земљишта;
- диверзитет врста;
- заштићена подручја;
- угрожене и заштићене врсте;
- укупна количина произведеног отпада;
- производња отпада (комунални, индустријски и опасан отпад);
- количина произведене амбалаже и амбалажног отпада;
- количина посебних токова отпада;
- количина произведеног отпада из објеката у којима се обавља здравствена заштита и фармацеутског отпада;
- предузећа овлашћена за управљање отпадом;
- депоније отпада;
- количина издвојеног прикупљеног, поново искоришћеног и одложеног отпада;
- прекогранични промет отпада;
- потрошња енергије по глави становника (ГЈ/становнику или toe (тона еквивалентне нафте)по становнику);
- учешће обновљивих извора енергије у укупној потрошњи енергије (%);
- индикатори буке.

Обзиром да не постоји установљен систем за мониторинг на планском подручју, у **Табели 1.10.** дат је концепт за успостављање интегралног програма мониторинга - индикатори животне средине, обавезе надлежних органа у праћењу стања животне средине и поступање у случају утицаја на животну средину.

5.3.ПРАВА И ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА

Права и обавезе надлежних органа у вези праћења стања животне средине произилазе из Чланова 69.-78. Закона о заштити животне средине:

- Влада доноси програм мониторинг за период од две године,
- Јединица локалне самоуправе доноси програм мониторинг на својој територији који мора бити у складу са програмом Владе,
- Република и јединица локалне самоуправе обезбеђују финансијска средства за обављање мониторинга,
- влада утврђује критеријуме за одређивање броја места и распореда мерних места, мрежу мерних места, обим и учесталост мерења, класификацију појава које се прате, методологију рада и индикаторе загађења животне средине и њиховог праћења, рокове и начин достављања података,
- мониторинг може да обавља само овлашћена организација,
- Влада утврђује врсте емисије и других појава које су предмет мониторинга загађивача и методологију мерења,
- Државни органи, односно организације и јединице локалне самоуправе, овлашћене организације и загађивачи дужни су да податке из мониторинга достављају Агенцији за заштиту животне средине,
- загађивач је дужан да о свом трошку доставља прописане податке о начину и у роковима утврђеним у складу са Законом,
- Надлежни орган локалне самоуправе јаданпут у две године подноси скупштини извештај о стању животне средине на својој територији,
- Извештаји о стању животне средине објављују се у службеним гласилима Републике и јединице локалне самоуправе.

Државни органи, органи локалне самоуправе и овлашћене и друге организације дужни су да редовно, благовремено, у потпуности и објективно, обавештавају јавност о стању животне средине, односно о појавама које се прате у оквиру мониторинга,

као и мерама упозорења о развоју загађења која могу представљати опасност за живот и здравље људи, у складу са Законом о заштити животне средине и другим прописима. Јавност има право приступа информацијама односно регистрима и евиденцијама које садрже податке о стању животне средине, а у складу са Законом.

5.4 ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЈАВЕ НЕОЧЕКИВАНИХ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА

У савременом друштву ризик и опасност нису више резултат само спољашњих сила, већ су последица развоја науке и технологије. Оцена ризика заснива се на методолошком поступку обрачуна и оцене ризика.

Националном стратегијом обухваћено је:

- анализа опасности од акцидентата;
- планирање мера превенције, припремности и одговора на акцидент;
- планирање мера отклањања последица од акцидентата (санација).

Неочекивани негативни утицаји на подручју Плана могу бити:

- у случају неусвајања Плана;
- у случају усвајања Плана и непримењавања одредби Плана;
- у случају имплементације, односно реализације планираних намена, објеката и садржаја али при одступању од планских решења и обавеза;
- у случају редовне употребе и рада реализованих намена, објеката и садржаја.

Неочекивани негативни утицаји могу настати услед:

- непоштовањем дисциплине у технолошком процесу;
- не придржавањем прописаних мера заштите од пожара;
- у случају удеса и акцидентата на инфраструктури, инсталацијама и опреми;
- у случају удеса и акцидентата изливањем горива, масти, уља и хемикалија;
- у случају неадекватног одлагања и поступања са отпадом;
- у случају елементарних непогода (поплава, бујица и сл.)
- у случају ратних дејстава.

У случају неусвајања Плана неочекивани негативни утицаји највећу опасност представља непланско и неконтролисано коришћење простора са негативним ефектима на животну средину и здравље људи.

У случају реализације планираних намена, извођења објеката и садржаја одступањем од планских решења и обавеза (без услова и сагласности надлежних органа и институција) спровести надзор и контролу у складу са законским прописима.

За отклањање и умањење настале штете неопходно је извршити мере санације простора и мере ревитализација (ремедијације) и заштите животне средине.

У случају реализованих намена, објеката и активности (редовни рад) негативни утицаји спречавају се урбанистичким и техничким мерама заштите, мерама спречавања и отклањања узрока, санације последица и успостављање мониторинг животне средине. У процесу израде Плана и Стратешке процене утврђено је да постоји вероватноћа појаве неочекиваних негативних утицаја, те је прописано поступање у случају таквих појава.

За објекте, постројења и активности у планском подручју која могу имати негативне утицаје на здравље људи, животну средину, материјална добра у складу са Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине уређују се услови и поступак издавања интегрисане дозволе ("Службени гласник РС", бр. 135/04). Листа објеката и активности за које је потребна интегрисана дозвола дата је Уредбом о врстама активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола ("Службени гласник РС", бр. 84/05). Надлежни орган

(Министарство, Покрајински, локална самоуправа) доноси интегрисану дозволу у форми решења којом се одобрава пуштање у рад постројења, односно активности, обавештава друге органе, организације и јавност док Министарство размењује информације о прекограничном утицају и врши надзор. Уколико постројење или активност може имати значајан негативан утицај на животну средину друге државе, Министарство у поступку консултација, доставља другој држави мишљење информације, на начин и у роковима утврђеним споразумима између надлежних органа држава.

Рад објеката и постројења у којима су присутне опасне материје у једнаким или већим количинама од прописаних, односно севесо постројења, регулисан је Законом о заштити животне средине и другим подзаконским актима. На основу Правилника о листи опасних материја и њиховим количинама и критеријумима за одређивање врсте докумената које израђује оператер севесо постројења, односно комплекса ("Службени гласник РС", бр. 41/10), којим се врши идентификација севесо постројења, прописана је обавеза израде Политике превенције удеса, Извештаја о безбедности и плана заштите од удеса, у складу са Правилником о садржини политике превенције удеса и садржини и методологији израде извештаја о безбедности и плана заштите од удеса ("Службени гласник РС", бр. 41/10). Локална самоуправа је у обавези да изради План заштите од удеса локалне самоуправе на основу Плана заштите од удеса оператера који се налази на територији надлежне јединице локалне самоуправе, а у складу са Законом о ванредним ситуацијама ("Службени гласник РС", бр. 111/09). Министарство надлежно за послове животне средине води евиденцију о оператерима и севесо постројењима. На основу Извештаја о безбедности, Министарство прописује поступак обавештавања и размене података о оператерима и севесо постројењима чија активност може довести до удеса или акцидента са прекограничним ефектима. Министарство обавештава о свим чињеницама из Извештаја у што краћем року, односно када обавештава о томе домаћу јавност, обавештава надлежни орган друге земље која може бити погођена последицама удеса. У случају да обавештење није потпуно, надлежни орган друге државе може затражити додатне податке о постојању свих оператера и севесо постројења. У случају не постизања сагласности са надлежним органом друге земље питање акцидента решава се у складу са међународним уговором.

Табела 1.15. Програм праћења стања животне средине

ОБЛАСТ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	ИНДИКАТОР	НАДЛЕЖНИ ОРГАН	ПОСТУПАЊЕ
ЗАШТИТА ВАЗДУХА	емисија SO ₂ , NO _x , CO ₂ , чађи, суспендованих честица	Загађивачи (привредно-индустријско предузеће)	-обавештавање надлежног општинског органа -обавештавање јавности -примена мера санације
	имисија SO ₂ , NO _x , CO ₂ , чађи, суспендованих честица	Одељење за урбанизам и стамбено комуналне делатности Општине Рума, Завод за јавно здравље Сремска Митровица	-обавештавање надлежног општинског органа -обавештавање јавности -примена мера санације
ЗАШТИТА ВОДА	петодневна биохемијска потрошња кисеоника (БПК-5), суспендоване материје, мирис, боја	Одељење за урбанизам и стамбено комуналне делатности Општине Рума, Републичка агенција за заштиту животне средине	-обавештавање надлежног општинског органа -обавештавање јавности -примена мера санације
	заштићене зоне изворишта	Одељење за урбанизам и стамбено комуналне делатности Општине Рума	-обавештење Министарства здравља

ЗАШТИТА ЗЕМЉИШТА	конверзија земљишта у непољопривредне сврхе	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Општина	-сагласност надлежног органа
	%деградираних површина	Општина	-обавештавање надлежних општинских органа -обавештавање јавности -санирање контаминираног земљишта
УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ И ОТПАДНИМ ВОДАМА	број становника и субјеката обухваћен организованим одношењем отпада	Општина	-организовати прикупљање свог генерисааног отпада
	количина отпада по становнику/субјекту или области; %отпада који се рециклира; %отпада који се одлаже на санитарну депонију	Општина	-водити евиденцију о загађивачима и формирати катастар загађивача
	количина опасног отпада по сектору/области % опасног отпада који се адекватно депонује	Загађивачи	-обавештавање надлежног општинског органа -обавештавање јавности -примена мера санације
	број становника прикључен на канализациону мрежу	Општина	-водити евиденцију корисника канализационе мреже, број и област
ОЧУВАЊЕ ПРЕДЕЛА, ЖИВОГ СВЕТА И СТАНИШТА	примена заштите	Покрајински завод за заштиту природе Општина - Туристичка организација Руме	-обавештавање надлежних органа -обавештавање јавности -примена мера санације
	број угрожених заштићених врста	Покрајински завод за заштиту природе Општина - Туристичка организација Руме	-обавештавање надлежних органа -примена мера санације
ЗАШТИТА ЗДРАВЉА	% становника обухваћен примарном здравственом заштитом	Дом здравља "Рума" Општина	-примена мера заштите
	број оболелих становника	Општина	-информисање јавности -примена мера заштите
	број изложених становника	Општина	-информисање јавности -примена мера заштите
УДЕСИ И ЕЛЕМЕНТАРНЕ НЕПОГОДЕ	број локалитета са високим ризиком; учесталост удеса; постојање планова интервенције у случају ванредног стања	Министарство животне средине Загађивачи Општина	-обавештавање надлежних органа -обавештавање надлежних органа друге државе -обавештавање јавности -примена мера санације

	% површина угрожних поплавом	Општина	-обавештавање надлежних органа -обавештавање јавности -примена мера санације
ИНВЕСТИРАЊЕ И МОНИТОРИНГ	% општинских прихода уложен у заштиту животне средине; број реализованих програма заштите	Општина	
	број мерних места	Општина	

6. МЕТОДОЛОГИЈА ИЗРАДЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

6.1 ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ

Основни стратешки правци заштите животне средине усмерени су на превентивна деловања која треба да обезбеде или да допринесу стварању здраве животне средине. Принципи заштите животне средине се дефинишу, спроводе и уграђују кроз три фазе:

- фаза планирања и пројектовања
- фаза изградње
- фаза експлоатације.

У фази планирања и пројектовања остварују се оквири заштите животне средине, где се у фази израде просторних и урбанистичких планова сагледава, а програмом заштите животне средине обезбеђује превентивна заштита.

Методологија израде стратешке процене и садржаја Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину дефинисан је Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину. Процес израде Стратешке процене чија израда се врши паралелно са израдом Плана, приказан је схематски - **Схема 2**.

Фазе израде Стратешке процене утицаја на животну средину су :

1. доношење одлуке о изради стратешке процене утицаја на животну средину уз одлуку о изради планског документа
2. одређивање садржаја и програма за израду стратешке процене утицаја на животну средину у оквиру Плана
3. израда Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину.

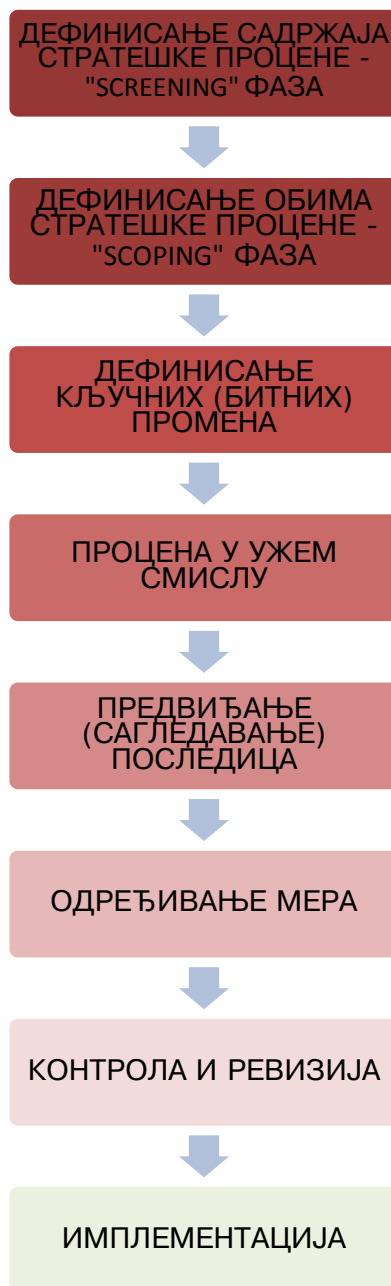
Основни методолошки приступ који се користи приликом израде стратешке процене и припреме Извештаја о стратешкој процени утицаја састоји се из неколико уопштених фаза, приказано схематски - **Схема 1**.

Досадашња искуства у примени стратешке процене су недовољна што представља велики недостатак у решавању проблема из области животне средине. У досадашњој пракси израде стратешке процене планова заступљена су два приступа, технички и планерски. Технички приступ представља проширење методологије процене утицаја пројеката на планове и програме, где је могуће применити принципе из процене утицаја пројеката на животну средину. Планерски приступ захтева који захтева другачију методологију услед веће сложености планова у односу на пројекте и стратешког карактера, мање детаљности о информацијама о животној средини, концепта одрживог развоја где се поред еколошких обухватају питања друштва и економије, сложености процеса, кумулативних ефеката и интереса шире јавности. Због наведених разлога у пракси стратешке процене користе се најчешће експертске методе као што су: контролне листе и упитници, матрице, мултикритеријумска анализа, просторна анализа, СЊОТ анализа, Делфи метода, оцењивање еколошког капацитета, анализа ланца узрочно-последичних веза, процена повредивости, процена ризика, итд. Израда стратешке процене интегрисана је у одговарајуће фазе израде Плана, приказано у **Табели 1.11**.

У фази одлучивања и одрђивања утицаја стратешке процене коришћене су методе поређење са сличним случајевима, коришћење постојеће литературе, стручно мишљење, консултације и др.

Избор индикатора је вршен на основу података које прате надлежни органи и стручне службе као и индикатори који се користе у Европској унији. Већи број индикатора није био користан за израду стратешке процене, јер за њих не постоје подаци.

Схема 1- Општи методолошки поступак за припрему Извештаја о стратешкој процени

6.2 ТЕШКОЋЕ ПРИ ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Проблем заштите животне средине обрађиван је у оквиру Закона о заштити животне средине, којим су створени основни услови о потреби односно обавези израде студијских истраживања везаних за проблематику заштите животне средине. Највеће ограничење израде Стратешке процене је недостатак података о стању животне средине на основу којих је могуће дати оцену о стању животне средине. На територији јединице локалне самоуправе па и у региону не постоји јединствена база података нити успостављен информациони систем о животној средини, осим на нивоу Министарства надлежног за послове животне средине. Услед недостатка информација о животној средини у посматраном подручју, за израду Стратешке

процене коришћени су подаци о стању животне средине ширег простора и подаци добијени на основу годишњих извештаја надлежних Институција региона, односно Министарства надлежног за питање животне средине.

Посебан проблем представља недостатак или нејасно дефинисаних (прецизираних) еколошких параметара односно показатеља у области просторног и урбанистичког планирања. У националној законској регулативи није регулисано питање посебних објеката, постројења и активности које могу имати или имају утицај на животну средину, изузев у склопу правилника о граничним вредностима емисија.

Посебан проблем представља процена утицаја планираних активности на животну средину појединачних објеката (пре свега привредних), инфраструктуре и саобраћаја (железнички посебно), где није могуће проценити начин и обим коришћења објеката, те је велика вероватноћа могућности одступања од планског решења, који се пре свега бави просторним условима али не и еколошком капацитету. Превазилажење тог проблема решава се приступањем изради просторне анализе урбанистичким пројектом и Студији о процени утицаја на животну средину за појединачне објекте, односно изради Плана детаљне регулације за посебне зоне и Стратешке процене утицаја на животну средину.

7. ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА, ОПИС РАЗЛОГА ОДЛУЧУЈУЋИХ ЗА ИЗБОР ДАТОГ ПЛАНА И ПРОГРАМА СА АСПЕКТА РАЗМАТРАНИХ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА И ПРИКАЗ НАЧИНА НА КОЈИ СУ ПИТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ УКЉУЧЕНА У ПЛАН И ПРОГРАМ

Процес израде процене утицаја планских решења на животну средину вршен је паралелно са поступком израде Плана. Током израде Плана вршила се анализа и оцена постојећег стања, стратешки и развојни планови и програми вишег реда, на основу којих су дата планска решења. Паралелно током израде стратешке процене врши се провера и оцена планских решења, планираних активности и објеката односно утицај на животну средину, у оквиру националне законске регулативе (правилници о граничним вредностима емисије) као и Директива ЕУ. На основу свеобухватног сагледавања проблематике планирања дефинишу се мере којима се остварује контрола утицаја, односно своди на еколошки прихватљиве границе. Критеријуми и мерила заштите животне средине уграђени су у планска решења и кроз правила уређења и грађења и мере заштите. Таквом анализом и провером увођења нових намена површина, садржаја и активности, избегава се могућност негативаног утицаја на животну средину.

Услед недостатка података процес одлучивања заснован је на квалитативној оцени односно опису утицаја и активности. У зависности од доступности података дефинисани су и индикатори утицаја на животну средину. Сама процена утицаја се састојала из два дела, првог где је извршена оцена могућих варијантних решења, кумулативни и синергијски утицаји и другог где се процена утицаја односи на План. Варијантним решењима разматрана су два случаја и то да се План усвоји и реализује или пак други случај да се План не усвоји (у поступности или у делу).

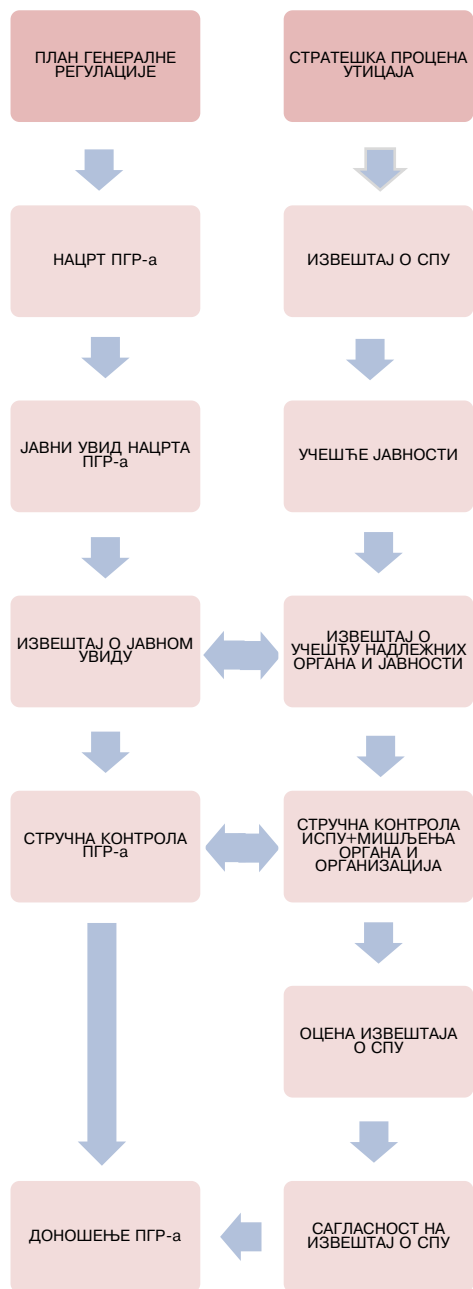
Цео процес израде стратешке процене па и плана пратила је процедура контроле надлежног органа, учешћа јавности и оцене надлежних органа.

Чланом 18. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину и Закона о планирању и изградњи дефинисано је учешће јавности, пре свега заинтересованих органа и организација, који у поступку разматрања и доношења одлуке о усвајању Извештаја о стратешкој процени, могу да дају мишљење у периоду од 30 дана.

Пре упућивања захтева за добијање сагласности на Извештај о стратешкој процени, орган надлежан за припрему плана обезбеђује учешће јавности у разматрању извештаја о стратешкој процени, дефинисано Чланом 19. Законом о стратешкој процени није детаљније дефинисан поступак разматрања и доношења Извештаја о стратешкој процени, те се у пракси врши заједничко излагање на увид јавности Нацрта Плана и Извештаја о стратешкој процени. Тиме се постиже јединственост и повезаност процеса израде планског документа и стратешке процене. Орган надлежан обавештава јавност о начину и роковима увида у садржину Извештаја и достављање мишљења, као и времену и месту одржавања јавне расправе у складу са Законом о планирању и изградњи. Учешће надлежних органа и организација обезбеђује се писменим путем и путем презентација и консултација у свим фазама израде и разматрања стратешке процене. Учешће јавности и невладиних организација обезбеђује се путем средстава јавног информисања и у оквиру јавног излагања Плана. Лични позиви заинтересованих, јавне презентације, трибине и разговори (пре свега становника и привредника посматраног подручја) као и интернет презентација представљају допунско средство којим се повећава доступност докумената, самим тим и обезбеђивање јавности у поступку разматрања и доношења.

На основу Члана 20. Закона о стратешкој процени надлежни орган израђује Извештај о учешћу заинтересованих органа и организација и јавности који садржи сва мишљења из Члана 18., као и мишљења датих у току јавног увида и јавне расправе о Плану и Извештају о стратешкој процени. Након тога а на основу Члана 21. надлежни орган врши оцену извештаја. После прикупљања и обраде свих мишљења надлежни орган за припрему плана доставља План и Извештај о стратешкој процени на животну средину надлежном органу на одлучивање.

Схема 2- Процес израде Стратешке процене и Плана генералне регулације

8. ЗАКЉУЧАК

Закључци односно закључна разматрања је поједностављен део документа са сумираним информацијама, прилагођен односно намењен широј јавности. Закључна разматрања представљају "нетехнички резиме" или завршни преглед стратешке процене.

Стратешка процена је процес којим се интегришу циљеви и принципи одрживог развоја у плановима, са циљем да се избегну, спрече или ограниче негативни утицаји на животну средину, здравље људи, природна, културна и друга створена добра.

У току израде Стратешке процене плана на животну средину, која је текла паралелно са израдом Плана разматрани су постојећи и потенцијални проблеми везани за заштиту животне средине, предложене су мере и активности које ће регулисати или ублажити негативне утицаје у областима за које постоји могућност да буду изложене значајном утицају. Стратешка процена је поступак који обезбеђује услове за одговарајућу заштиту животне средине у свим фазама израде и спровођења Плана. У **Табели 1.11** дат је приказ поступка израде Плана Генералне регулације за насељено место Мали Радинци и Стратешке процене утицаја ПГР-а на животну средину.

Табела 1.16. Поступак израде Плана и Стратешке процене утицаја

ФАЗА	ПЛАН ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ	СТРАТЕШКА ПРОЦЕНА	РЕЗУЛТАТ ФАЗЕ
I	Елаборат за рани јавни увид: -анализа постојећег стања, начин коришћења простора и основна ограничења -дефинисање циљева и програма уређења и изградње	Детаљна разрада полазних основа, циљева и индикатора: -општи и посебни циљеви и избор индикатора -дефинисање варијантних решења са становишта заштите животне средине -процена утицаја варијантних решења на животну средину и поређење варијантних решења	Одабир најповољнијег варијантног решења
II	Нацрт Плана: -дефинисање правила уређења -дефинисање правила грађења -дефинисање мера заштите	Процењивање утицаја: -процењивање утицаја планских решења на циљеве стратешке процене -дефинисање мера за смањивање и спречавање негативних утицаја -дефинисање предлога програма праћења стања животне средине -дефинисање веза са проценом на нижим хијерархијским нивоима -уграђивање коначних резултата процена и предвиђених мера -дефинисање програма праћења стања животне средине -припрема извештаја	-Предлог планског решења - мере заштите животне средине -Припрема Извештаја о стратешкој процени
III	Стручна контрола и јавни увид/учешће јавности	-јавни увид ПГР-а -мишљење заинтересованих органа и организација	-Припрема Извештаја о учешћу заинтересованих органа и организација -Финални извештај о стратешкој процени
IV	План	-оцена извештаја о стратешкој процени -давање сагласности	

Планом је предвиђен уравнотежен и одрживи просторни развој посматраног подручја полазећи од природних потенцијала, геоморфолошких и климатских карактеристика терена, стечених вредности, заштићених подручја, саобраћајне повезаности и других специфичности планског подручја.

Циљ Стратешке процене утицаја на животну средину је да детаљно анализира карактеристике плана, да препозна све негативне утицаје како постојеће тако и реализациом Плана и у складу са тим дефинише мере којима се остварује контрола ових утицаја и њихово свођење на еколошки прихватљиве границе. За израду Стратешке процене неопходна је јединствена методологија са јасно дефинисаним корацима за анализу, прописивања мера заштите и праћења стања животне средине, која је дефинисана у Закону о стратешкој процени.

Заштита животне средине подразумева свих мера заштите животне средине и природе као и техничко-технолошких мера и прописа утврђених законском регулативом, директивама ЕУ и условима надлежних органа. Мере заштите животне средине дефинисане на основама заштите основних чинилаца животне средине (вода, ваздух и земљиште) који су показатељи стања целокупне животне средине, природе и здравља људи, те је у току израде стратешке процене утицало на избор показатеља стања животне средине, односно индикатора.

Табела 1.17. Посебни циљеви Стратешке процене и избор индикатора

	ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ	ИНДИКАТОРИ
1.	ЗАШТИТА ЗЕМЉИШТА	
	-адекватно сакупљање и евакуисање комуналног отпада -адекватно евакуисање уинулих животиња и отпада животињског порекла -адекватно сакупљање и евакуисање отпада из пољопривредне производње - хемијска средства	-број домаћинстава и привредних субјеката укључених у систем -% отпада који се депонује -% отпада који се депонује
2.	ЗАШТИТА ПОДЗЕМНИХ И ПОВРШИНСКИХ ВОДА	
	-санација и очување постојећих бунара -очување и унапређење квалитета површинских и подземних вода -изградња сепаратне канализационе мреже са системом за пречишћавање	-квалитет вода -број постројења и третман отпадних вода -метара изграђене мреже и број прикључака на мрежу
3.	ЗАШТИТА ВАЗДУХА	
	-смањење нивоа емисије штетних материја у ваздух,	Емисија CO ₂ , CH ₄ , N ₂ O, једињења HFC и PFC, SF ₆ , NO _x , SO ₂ , CO NMVOC, чађи и других једињења и честица
4.	ЗАШТИТА МИКРОКЛИМАТСКИХ УСЛОВА	
	-смањење коришћења фосилних горива за загревање током зимског периода и емисије гасова који стварају ефекат "стаклене баште" -унапређење енергетске ефикасности -очување постојећег и увећање зеленог фонда	-број прикључака на гасну инфраструктуру -% потрошње фосилних горива -број корисника обновљивих извора енергије -% зелених површина
5.	ЗАШТИТА ОД БУКЕ	
	-смањење изложености становништва повишеним нивоима буке	Број стамбених објеката у зони повишене буке.
6.	ЗАШТИТА КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКОГ НАСЛЕЂА	
	-унапређење очувања и заштите непокретних културних добара	Број и статус културних добара
7.	ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ	
	-унапређење очувања и заштите природних и амбијенталних вредности	Број и статус природних добара.

8.	ЗАШТИТА И ОЧУВАЊЕ НАСЕЉА, СТАНОВНИШТВА И ЉУДСКОГ ЗДРАВЉА	
	-очување нивоа и унапређење насељености подручја -унапређење здравља становништва -утицање на пораст запослености -смањење ризика од могућих удеса -заштита од зрачења	-број становника -доступност примарне здравствене заштите становништву -број запослених -број локалитета са високим ризиком и постојање планова у случају ванредних ситуација -број емитера
9.	УНАПРЕЂЕЊЕ ИНФОРМИСАЊА И УЧЕШЋА ЈАВНОСТИ	
	-унапређење информисања јавности о стању и питањима животне средине -обезбеђивање учешћа јавности у доношењу одлука по питањима животне средине -едукација становништва о заштити животне средине	-број информација о животној средини. -број и учесталост едукација становништва о заштити животне средине.

Да би се очувао и унапредио квалитет животне средине неопходно је усагласити планска решења и изворе постојећих и потенцијалних загађења са свим постојећим прописима, како би се обезбедила заштита ваздуха, земљишта, површинских и подземних вода.

На основу резултата Стратешке процене утицаја на животну средину а под условом да се спроведу мере заштите и праћења стања индикатора животне средине обезбедиће се заштита животне средине и унапређење постојећег стања животне средине.